

ҚАЗАНШЫНЫҢ ӨЗ ЕРКІ, ҚАЙДАН ҚҰЛАҚ ШЫҒАРСА...

ЖОЛДЫҢ КӨКТЕМ ТҮСЕ САЛЫСЫМЕН ЖӨНДЕЛЕ БАСТАЙТЫНЫ ҚАЙ ҚАЛАДА БОЛМАСЫН УАҚЫТ ТАЛАБЫ. ТАЛДЫҚОРҒАНДА ДА СОЛАЙ. КҮННІҢ ЖЫЛУЫН КҮТКЕН ЖОЛ ЖӨНДЕУ ЖҰМЫСТАРЫ ҚАЛАНЫҢ ӘР УЧАСКЕСІНДЕ ЖОСПАРҒА САЙ БАСТАЛЫП ЖАТЫР. ҚАБАНБАЙ БАТЫР КӨШЕСІНІҢ АБАЙ - АБЫЛАЙХАН - БАЛПЫҚ БИ КӨШЕЛЕРІМЕН ҚИЫЛЫСЫНДАҒЫ БӨЛІГІНЕ ЖОЛ ЖӨНДЕУ ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ БАСТАЛЫП КЕТКЕНІНЕ ЕКІ АПТАҒА ЖУЫҚ УАҚЫТ БОЛДЫ.

Осыған байланысты жолаушылар тасымалымен айналысатын автобус қатынасы да бұзылды. Аяғын айтсақ, Қабанбай батыр көшесімен жүретін нөмірлері 5, 8, 18, 23, 24, 25, 2 автобустары маршруттарын өзгертіп, жол жабылған белгілер қойылған соң Қарағаш базарынан алған бағыттарын Тәуелсіздік көшесіне қарай бұрып әкететін болды. Ал Қабанбай батыр мен Абай көшесінің қиылысындағы «Мектеп», ары қарай облыстық мекемелер орналасқан Қабанбай батыр мен Абылайхан – Балпық көшелері қиылысындағы «Қаракөз» аялдамаларынан түсетін жолаушылар сенделіп қалды.

Өйткені автобус маршруттарының өзгеретіні туралы хабарланған жоқ. Тіпті сол айтылған маршруттың жүргізушілері де жолаушыларға автобустың қай жолмен жүретінін ескертпеді. Ал айтылған аялдамалардан көптеген мекеме қызметкерлері, атап айтқанда сот мекемесі, жекеменшік мектептер мен колледждер, баспахана мен басқа да мемлекеттік мекеме қызметкерлерінің автобустың қатынаытыны белгілі. «Мектеп» аялдамасынан автобус күтіп тұрған балалар мен басқа да жолаушылар автобустың қалай жүретінін білмей өлек. Автобустар болса біреулері Қабанбай батыр көшесімен жүрсе, екіншілері парктің ар жағындағы Тәуелсіздікпен ызғытады.

Ал жолдың жөнделу уақыты, болжауымызша, әлі де аяқтала қоймайтын тәрізді. Ол дегеніміз жолаушылар әлі де сенделеді деген сөз. Нақты себебі – ол автобустардың жүргізушілерінің қалай жүргісі келсе – солай бұрылатыны. Тәуелсіздікпен жүргісі келеме, жолы тегістелмеген Қабанбай батыр көшесімен жүре ме – өз еркі. Тура мақалдағы қазаншы сияқты. Қазаншының өз еркі – қайдан құлақ шығарса деген осы шығар.

Алысқа бармай-ақ қояйын. Нөмірі 23 автобуста 19 мамыр күнгі тайталастың куәсі болдым. Қаланың орталығына Ұйтас жақтан автобустың келе жатқан жасы келген кісі №23 автобус Тәуелсіздік

көшесімен жүргенде орталық парктің тұсынан түсетінін, қалалық сотқа баратынын айтқанда, жүргізуші оны «бұл жерде аялдама жоқ» - деп, Қарағашқа дейін апарды. – Аялдама жоқ болса айтпадың ба, Қазпоштадан түсіндер, автобус Қарағаштан бірақ тоқтайды – деп ренжіген жолаушының сөзін қаперіне де ілмеген жүргізуші өзінікін жөн санады. Ал жолаушының баратын жері Қабанбай батыр мен Абылай хан көшесінің қиылысындағы қалалық сот екен. Ол енді Қарағаштан түсіп кері қарай қалай жүретін білмей қалды. Аяқ болса ауру. Автобустың мінеіні десе – оның қалай жүретінін білмейді - кейбір автобустар Тәуелсіздік көшесімен, ал кейбіреуі Қабанбай батыр көшесімен жүреді. Бұл біз көзімізбен көрген жалғыз ғана мысал. Бұдан туатын шешім қандай?

Қала әкімінің қала ішіндегі автобустар мен жолаушылар қатынасын реттейтін мекемесі бар емес пе? Солар неге алдын ала хабарлама жасамайды автобустар маршрутының өзгеретінін және қалай өзгеретінін жүргізушілерге неге шегелеп бермейді? Жүргізушілер қазаншы құсап ойларына келген көшемен ызғыта бермей, жолаушыларға қызмет көрсету сапасына неге көңіл бөлмейді? Халыққа қызмет көрсету жағына көңіл бөлінетін уақыт бола ма қала әкімінде? Әлде жақсы жағын ғана жарнамалап, мынадай мысалдарды ұсақ-түйек санап жүре бере ме? Жалпы, жүргізушілердің жолаушыларға қызмет көрсету сапасы төмен екенін айта кеткеніміз де жөн. Бірақ ол басқа тақырып. Өзірше оқушылар мен мемлекеттік мекеме қызметкерлері, яғни, жолаушылар қай аялдамада тұраын білмей екіұдай күйде... Жол жөндеу мерзіміндегі аялдама парктің ар жағы ма, жоқ бер жағы ма? - деген сұраққа кім жауап берер екен?

Баян
ТАҢАТАРОВА

ҚЫСҚА ДА НҰСҚА

Жетісу облысында жастардың бастамалары мен кәсіпкерлік әлеуетін қолдауға бағытталған «Тәуелсіздік Ұрпақтары» гранттық жобасы басталды. Аталған жоба 18–35 жас аралығындағы жұмыссыз жастарға арналған және олардың әлеуметтік, ғылыми, мәдени және кәсіпкерлік бағыттағы жобаларын іске асыруға мүмкіндік береді.

Гранттар келесі 6 бағыт бойынша беріледі: Мал және балық шаруашылығы, Өсімдік шаруашылығы, Сүт өнімдерін өндіру, Ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу, Қолөнер және шағын өндіріс, Агротуризм және экотуризм.

Өтініш қабылдау мерзімі: 2025 жылдың 15 мамырдан 15 шілде аралығында.

ҚР Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің мәліметі бойынша, елімізде қолданылатын смартфондардың басым бөлігі көлеңкелі айналымда. Осыған орай, абоненттік құрылғыларды сәйкестендіру тәртібі енгізілді, kz-imei.kz порталы арқылы тіркеу және заңдылықты тексеру тетігі іске қосылды. Бұл шара тұтынушылардың құқықтарын қорғауға, салық түсімдерін арттыруға және заңсыз сауданы қысқартуға бағытталған. Бұл туралы ОКҚ алаңында өткен баспасөз конференциясында ҚР ЦДИАӨМ Телекоммуникацияар комитетінің төрағасы Дамир Сейсембеков мәлімдеді.

Биыл Қазақстанда Мемлекет басшысының бастамасымен талантты әрі прогрессивті жастарды мемлекеттік басқару жүйесіне тарту мақсатында Президенттік жастар кадрлық резервіне төртінші іріктеу басталады. Іріктеуге 60 мыңнан астам адам қатысуға ниет білдірді. Соңғы 4 жылда олардың ішінен 400 адам резервке қабылданды. Бүгінгі таңда олардың 80%-дан астамы (318 үміткер) мемлекеттік органдар мен басқа да ұйымдарда маңызды қызметтер атқаруда.

Мемлекеттік кірістер комитеті «Чекті талап ет – жүлде ұтып ал!» атты акциясын өткізіп жатыр. Аталған акция аясында кез келген тұтынушы «Amian» мобильді қосымшасы арқылы сатып алынған тауарлар мен көрсетілген қызметтерге берілген фискалдық чектерді сканерлеп, жүлделер ұтысына автоматты түрде қатыса алады. Осы айдан бастап «Бәйге» акциясы іске қосылды. Мұнда әрбір өңір бойынша ең көп чек сканерлеген салық төлеушілерге тоқсан қорытындысы бойынша 100 мың теңге мөлшерінде ақшалай сыйақы беріледі.

«MIZAM» әдеби жобасы 3 айға созылған оқу дәрістерін аяқтады. Облыстың әр аудан/қаласынан 200-ден астам оқушы «Оқу әдебі» және «Жазу мәнері» бағыттарында тәлім алды. Өңірімізден шыққан әдеби тұлғалар және олардың шығармашылығымен танысып қана қоймай, өздерінің де әдеби әлемдегі тұңғыш бағыт-бағдарларын айқындады.

Жетісу облысы Мемлекеттік кірістер департаменті өкілдерінің айтуынша, бүгінгі күні соттан тыс банкроттық рәсімі бойынша жалпы 9 729 өтініш келіп түскен. Оның ішінде 6 841 өтініш қанағаттандырылмаған. Ал 1 179 азамат банкрот деп танылған.

Тоғызқұмалақтан Жетісу облысының чемпионаты өз мәресіне жетті! 9, 11, 13 жасқа дейінгі балалар арасында өткен зияткерлік додада үздіктер анықталды. Ұлттық ойынды меңгерген жас дүлдүлдердің тартысты бәсекесі жоғары деңгейде өтті.

Жалпыкомандалық есеп нәтижесі: 1 орын - Талдықорған қаласы, 2 орын - Ескелді ауданы, 3 орын - Қаратал ауданы.

Сарқан ауданында бокстан 2011-2012 жылы туылған кіші жасөспірімдер арасында республикалық турнир өз мәресіне жетті. Турнир бокс спортын дамытып, көптеген жастарды осы спорт түріне баулыған жаттықтырушы-оқытушы Жұмагелді Есболатұлының құрметіне арналды.

Дүбірлі додада Жетісу облысының 8 аудан және 2 қаласынан 100-ден астам былғары қолғап шеберлері бақ сынады. Чемпионат нәтижесі бойынша Сарқан ауданы жеңімпаз атанып, жалпыкомандалық есепте I орынға ие болды. Текелі қаласының спортшылары II орында, ал Жетісу облысының бокс мектебі жүлделі III орынға орнықты.

(Ақпараттар ашық дереккөздерден алынды)

ҚҰТТЫҚТАУ!

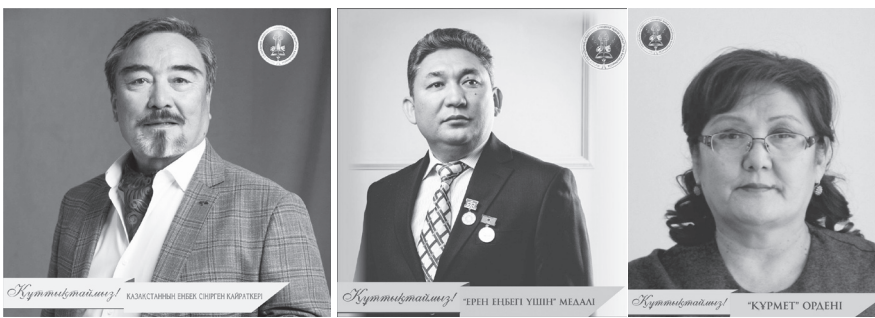
Мәдениет және өнер саласы қызметкерлері мерекесі қарсаңында, Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен ұлттық мәдениетті дамытуға және насихаттауға қосқан айрықша үлесі, мәдениет саласындағы үздік жетістіктері және елімізге сіңірген еңбегі үшін Жетісу облысының үш бірдей ардақты маманы мемлекеттік наградалармен марапатталды.

Бикен Римова атындағы Талдықорған драма театрының актері, көркемдік жетекшісі **Сағындық Жұмаділ Айтмұхаметұлына** «Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері» құрметті атағы берілді. Бұл – өнерге деген шексіз махаббат пен шеберліктің айқын дәлелі.

Дәнеш Рақышев атындағы филармонияның, Мұқан Төлебаев атындағы халық аспаптары оркестрінің бас концертмейстері **Талғат Ілиясұлы Оразаев** «Ерен еңбегі үшін» медалімен марапатталды.

Ал, Мұхамеджан Тынышбайұлы атындағы музейдің директоры **Рысжан Әбсиметқызы Аязбаеваға** «Құрмет» ордені табысталды.

Бұл марапаттар – Жетісу мәдениетінің биіктеген беделінің белгісі! Баршаңызды шын жүректен құттықтай отырып, шығармашылық табыс, мықты денсаулық, толағай жетістіктер тілейміз!

ЖЕҢІСТІҢ 80 ЖЫЛДЫҒЫ

ТЫЛ ЕҢБЕККЕРІ 105 ЖАСТА

Талдықорған қаласының тұрғыны 105 жасқа келген кейуана Анна Тимофеевнаны мерекелік Жеңіс күні қарсаңында Талдықорған қаласының ішкі саясат бөлімінің сектор меңгерушісі Рахым Тұрланов пен білім қызметкерлерінің «Жетісу» жергілікті кәсіподағы төрағасының орынбасары, Жетісу облыстық билер алқысы Талдықорған қаласының биі Болат Тұрысбеков қарт ардагердің әңгімелерін қызыға тыңдап, Анна Шевелёваға «Жеңіске 80 жыл» мерекелік медалі мен гүл шоғын табыстап қайтты.

Андреев ауданының Николаев мектебінде бастауыш сынып мұғалімі ретінде еңбек жолын бастаған Анна Шевелева білім бере жүріп соғыстың басталған күнінен-ақ майдан үшін еңбек етіп, госпитальдерге көмек жіберіп, егін жинады. Ол білімін Жоғары партия мектебінде жетілдіріп, ұзақ жылдар бойы партия-совет органдарында қызмет етті. Еңбегі бағаланып, «Құрмет белгісі» орденімен (1971 ж.) және «Еңбек ардагері» медалімен (1976 ж.) марапатталды. Қазір Анна Тимофеевна немерелеріне қамқор апа, шөберелерінің сүйікті әжесі.

Білім саласы «Жетісу» жергілікті кәсіподағы» қоғамдық бірлестігінің баспасөз қызметі

ӘНУАР ӘЛІМЖАНОВТЫҢ 95 ЖЫЛДЫҒЫ АТАЛЫП ӨТТІ

Жетісу өңірінде қазақ әдебиетінің көрнекті өкілі, жазушы, мемлекет және қоғам қайраткері Әнуар Әлімжановтың 95 жылдық мерейтойы жоғары деңгейде аталып өтті. Алакөл ауданы, Қабанбай ауылында өткен салтанатты шараға зиялы қауым өкілдері, әдебиет пен ғылым саласының мамандары, облыс және аудан басшылары қатысты.

Мерейтой аясында ұйымдастырылған «Әлемге әйгілі Әнуар» атты республикалық ғылыми-танымдық конференцияда қаламгердің әдеби мұрасы мен елдік жолындағы еңбегі кеңінен талқыланды. Шара барысында Қазақстан Республикасы Президентінің арнайы құттықтау хаты оқылып, Ә.Әлімжановтың рухына тағзым ретінде бюстіне гүл шоқтары қойылды.

Арнайы жолданған Президенттің осы құттықтау хаты мен ҚР Парламент Мәжілісі төрағасының құттықтауы Алакөл ауданында орналасқан Қабанбай атындағы тарихи-өлкетану музейінің қорына тапсырылды.

Іс-шараға Жетісу облысының әкімі Бейбіт Исабаев, ҚР Парламенті Мәжілісінің депутаты Ерлан Саиров, Мемлекеттік сыйлық иегері, ақын Ұлықбек Есдәулет қатысты. Конференция алдында музейлік көрме мен жазушы шығармаларынан құралған кітап көрмесі көпшілік назарына ұсынылды. Сондай-ақ, қаламгердің өмір жолын қамтыған бейнефильм көрсетілді.

Тұлғаны ұлықтау шарасы – ұлт руханиятын дәріптеу жолындағы маңызды қадам. Әнуар Әлімжановтың өмірі мен шығармашылығы – елдік пен ерліктің, парасат пен пайымның жарқын үлгісі.

Гүлнұр БАЙМҰХАН

АБЗАЛ ШЫНАСЫЛ: КІНӘНІ КЕЛІСІММЕН МОЙНЫМА АЛДЫМ

Талдықорған қаласында қаралып жатқан Шерзат Полаттың өліміне қатысты атышулы қылмыстық іс бойынша сот отырысында басты айыпталушы Абзал Шынасыл алғаш рет толық жауап беріп, өзін фото және видеоға түсіруге рұқсат етті. Бұған дейін бұл іс бойынша сотталушылардың барлығы көпшілікке бейнесін көрсетуден бас тартқан еді.

Сотта Абзал Шынасыл айыпты жартылай мойындайтынын мәлімдеді. Бұған дейін тергеу барысында ол «Шерзатты мен пышақтадым» деп істі өз еркімен мойнына алған болатын. Алайда бұл шешімді басқа сотталушылармен ақылдаса отырып қабылдағанын айтты.

– Талғарда тергеушілер «мұны бір адам істеді, бір адам мойнына алмаса, қиын болады» деді. Топ болып кетесіндер деп айтты. Сонымен бізді Қонаев қаласына алып кететін болды. Көлік ішінде сөйлестік. Равиль Сакиев: «Бір адам мойындамаса, бәрімізге қиын болады», - деді. Менде пышақ болған соң іштей ойландым да, мойныма алайын дедім. Шерзатты мен мойныма аламын, бірақ Нұрқанаттың жамбасына тыққан пышақты Шыңғыс мойнына алатын болып шешті, - деген шындығын мойындады.

Сонымен қатар, ол марқұмның ағасы Нұрқанат Ғайыпбаевқа үш рет пышақ сұққан адамның өзі екенін, ал Шерзат құлап жатқан кезде оны теуіп, соққы жасағанын айтты.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

СУД ВЕРНУЛ ПАСТБИЩА БОЛЕЕ 100 ЖИТЕЛЯМ ЖЕТЫСУ

В области Жетысу восстановлены земельные права 108 пайщиков крестьянского хозяйства «Матай», передаёт BaigeNews.kz.

Прокуратура Аксуского района выявила, что руководитель хозяйства незаконно продал третьим лицам более 2 000 гектаров пастбищных угодий без согласия совладельцев. По иску прокурора суд признал сделку недействительной, а земли были возвращены законным владельцам. Решение уже вступило в силу. В надзорном органе подчеркнули, что будут и дальше защищать интересы граждан, особенно в вопросах, касающихся земли. Ранее мы сообщали, что тысячи гектаров земли «ушли» в частные руки по поддельным документам в Туркестанской области.

КОРОТКО ОБО ВСЕМ

Хорошую новость сообщили казахстанцам, желающим провести отпуск на Алаколе. В Министерстве транспорта Казахстана сегодня, 20 мая 2025 года, заявили, что в сезон каникул и отпусков до озера Алаколь будут запущены дополнительные вагоны и авиарейсы по доступным ценам. В летний период у казахстанцев будет возможность добраться до уникального озера Алаколь. В предстоящий летний период до курортной зоны Алаколь будут курсировать 13 железнодорожных маршрутов, из них 4 – круглогодичные, еще 9 – дополнительные. Таким образом, поезда будут курсировать из Астаны, Алматы, Павлодара, Кызылорды.

Завершено строительство линейной части газопровода Талдыкорган – Ушарал. В этой связи заместитель акима области Асет Канагатов рассказал о подготовительной работе по прокладке внутренних сетей населенных пунктов. Благодаря проекту магистрального газопровода Талдыкорган – Ушарал в Аксуском, Сарканском, Алакольском районах будет подведен газ к 66 населенным пунктам. Из них 6 населенных пунктов подключим к газу в этом году, остальные 60 – в следующем. В том числе и Аксуский сахарный завод. Все эти меры эффективны как для улучшения качества жизни населения, так и для работы предприятий и производств. Это даст большой импульс развитию экономики региона, – сказал Асет Канагатов. Строительство нового газопровода было начато в августе 2024 года во время рабочей поездки премьер-министра Олжаса Бектенова в область Жетысу. 84 населенных пункта Аксуского, Саркандского, Алакольского районов, где проживают 134 тысячи жителей, будут иметь возможность получить доступ к природному газу. Дополнительный положительный эффект будет в виде роста деловой активности, развития малого и среднего бизнеса с созданием новых рабочих мест.

Край Жетысу — родина многих выдающихся личностей казахского народа. Особое место в этом строю занимает известный писатель и общественный деятель Ануар Алимжанов. В этом году вся прогрессивная общественность отмечает девяностопятилетие со дня его рождения. Масштабные торжества в память о писателе прошли и в Алакольском районе, где состоялась научно-познавательная конференция с участием представителей интеллигенции. Почетным гостем на этом мероприятии стал глава области Жетысу Бейбит Исабаев.

Отделались штрафами. В области Жетысу огласили приговор бывшему руководителю департамента по регулированию естественных монополий. Подробности рассказали в пресс-службе Антикора, передает Tengrinews.kz. В Талдыкорганском городском суде огласили приговор в отношении руководителя департамента по регулированию естественных монополий по области Жетысу А. Сагымбекова и председателя правления АО «Талдыкорганская акционерная транспортно-электросетевая компания» А. Кузембаева. «Сагымбекову и Кузембаеву назначено наказание в виде штрафа в размере 15 миллионов и 10 миллионов тенге соответственно. Кроме того, им пожизненно запрещено занимать должности на государственной службе и в субъектах квазигосударственного сектора. Судебный акт в законную силу не вступил», – говорится в распространенном сообщении.

Купаться в фонтанах опасно предупреждают эпидемиологи, поскольку там постоянно можно увидеть птиц, бездомных животных — кошек и собак. Они могут быть носителями паразитов и инфекций, передающихся человеку. Также следует учитывать, что на плитке и элементах конструкции фонтанов может образовываться скользкая слизь из-за застоя воды. Это повышает риск падений, ушибов и других травм, особенно у детей. Фонтаны — это архитектурные сооружения, предназначенные исключительно для декоративных целей. В рамках санитарно-эпидемиологического мониторинга, специалисты территориальных управлений отбирают пробы воды из всех действующих архитектурных сооружений. В лабораториях проводятся исследования по микробиологическим, химическим, паразитологическим и вирусологическим показателям.

Международная команда ученых провела анализ новых детских сухих завтраков, появившихся на рынке с 2010 по 2023 год, и выявила тревожную тенденцию, сообщает Zakon.kz. Эксперты отмечают, что всего одна порция некоторых детских хлопьев сегодня может содержать более 45% от суточной нормы сахара, рекомендованной Американской кардиологической ассоциацией. Это означает, что даже с утра ребенок получает практически половину дневного лимита — еще до того, как съел конфету или выпил сладкий сок. Это особенно опасно на фоне продолжающегося роста уровня ожирения у детей и заболеваний сердца в более зрелом возрасте. Специалисты призывают родителей внимательнее читать состав продуктов и выбирать варианты с минимальным содержанием добавленного сахара и насыщенных жиров.

(Новости из открытых источников интернета)

МИНИСТРЫ ТРАНСПОРТА РК И КНР ПОСЕТИЛИ АПП «НУР ЖОЛЫ»

Министры транспорта Казахстана и Китая ознакомились с работой казахстанско-китайского автомобильного пункта пропуска «Нур Жолы» в Панфиловском районе области Жетісу, передает Vestnik19.kz со ссылкой на пресс-службу минтранспорта РК.

Казахстанскую сторону представил Марат Карабаев, а министерство транспорта КНР г-дин Лю Вэй, которые осуществили совместный осмотр и поговорили на месте с водителями большегрузов. При обсуждении ряда проблемных вопросов стороны пришли к договоренности принять меры по устранению узких мест на границе двух стран. Уточняется, что следующие переговоры на уровне министров пройдут в следующем месяце. Также стоит выделить, что в рамках посещения АПП «Нур Жолы» принимали участие представители таможенных и пограничных служб.

ЛЕТНИЙ ОТДЫХ ДЕТЕЙ 2025

В этом году в области Жетісу летним отдыхом планируется охватить свыше 113 тысяч детей. К слову, всего в регионе действует 13 загородных оздоровительных лагерей, 297 пришкольных лагерей без питания, – сообщает пресс-служба акима области Жетісу.

Средства на организацию отдыха будут выделены из различных источников: из местного и республиканского бюджетов, спонсорская помощь, в том числе общественный фонд «Қазақстан халқына», а также средства профсоюзов. Таким образом, учащиеся будут вовлечены

ны в активности по интересам: творческим, интеллектуальным, спортивным, патриотическим, туристическим и другим направлениям. В этой работе будут задействованы 12 342 педагога, из них 112 – в загородных лагерях, 12 000 – в пришкольных лагерях без питания. Кроме того, в эту работу будут привлечены 150 студентов колледжей по педагогическим специальностям и 80 волонтеров. В целом из 13 загородных оздоровительных лагерей, расположенных в области Жетісу, 11 – загородные оздоровительные центры, 1 – оздоровительный центр, предназначенный для детей с инвалидностью, 1 – лагерь для одаренных детей.

Фотографии взяты из архива пресс-службы акима области

В СЕЛЕ МУСАБЕК КОКСУСКОГО РАЙОНА ОТКРЫЛСЯ НОВЫЙ КЛУБ КУЛЬТУРЫ

С момента образования области Жетісу началась активная работа по строительству новых объектов в каждом уголке региона. Село Мусабек Коксуского района стало одним из доказательств возрождения культурной инфраструктуры на селе, передает корреспондент Vestnik19.kz

Для жителей села Мусабек, которые прожили без дома культуры более тридцати лет, введение нового здания стало, действительно, большим праздником. По данным пресс-службы акима района, здание очага культуры, служившее населению с 1970 года, в 1993 году было снесено из-за ветхости. Спустя тридцать два года снова возродилось благодаря поддержке управления культуры, архивов и документации. Здание для сельского округа, где проживает около 1800 человек, построено строительной организацией ТОО «Акжол-Ырыс».

ҚАРА ЖОЛДЫҢ САПАСЫ ҚАШАН ЖАҚСАРМАҚ?

КӨЛІК ЖҮРГІЗУШІЛЕРІНІҢ ЖҮЙКЕСІН ЖҰҚАРТҚАН ЖОЛ МӘСЕЛЕСІ ҚАШАН АЯҚТАЛАДЫ? БІР ҒАНА МЫСАЛ, КҮНДЕЛІКТІ ЖҰМЫСҚА АПАРАР ҚАБАНБАЙ БАТЫР КӨШЕСІН ӘР ЖАЗҒЫ МАУСЫМ ҚАЗУ ЖҰМЫСЫНАН ҚАРА ЖОЛДЫҢ САПАСЫ СЫН КӨТЕРМЕЙДІ. АЛ АБАЙ МЕН ҚАБАНБАЙ ҚИЫЛЫСЫНДАҒЫ ЖОЛДЫҢ БІР БӨЛІГІ ЖЫЛ САЙЫН ЖӨНДЕЛІП, ШҰРЫҚ-ТЕСІК БОЛЫП ЖАТАДЫ. АЛ БРУСЧАТКА ТӨСЕЛГЕН ЖЕРЛЕРІ ТІПТІ ТҮСІНІКСІЗ.

Жол – қала тұрғындарының, көлік жүргізушілерінің күретауымы дейміз. Бірақ сол өмір жолы күнде жүйкемізді жұқартып, көлігімізді қиратып, ашуымызды қоздырып жатқандай. Әсіресе Абай көшесі мен Қабанбай батыр көшесінің қиылысына бір соғып өтсеңіз, мұның артық айтылмағанын түсінесіз. Әрине, брусчаткалардың төселуі уақытша жөндеудің бір түрі екені анық. Бірақ өткен жылғы жылу құбырларын ауыстыру кезінде Қабанбай батыр мен Абылай хан көшесі қиылысқан жерде үлкен шұңқыр қалып кет-

кен болатын. Ол жаз, күз, қыс бойы сол қалпында жөндеусіз жатқанын бәріміз көрдік. Аталған жерге күні бүгінге дейін бірнеше жеңіл көлік қатты жылдамдықпен абайсызда түсіп, дөңгелек пен амортизаторға зақым келтірді. Ыңғайсыз жол өткенде көше асфальтін қырған уақытта ғана жасалды. Соңғы бір айда редакцияға «қаладағы бұл учаскенің толық жөндеулер уақыты қашан?» дегендей біраз оқырман шағымдары келді. Аталған сұрақ бойынша төңіректегі жүргізушілер мен жаяу жүргіншілерден шағын сауалнама

алған болатынбыз. Олардың басымы бөлігі жолдың сапасына көңілі толмайтынын, абайсызда апатқа түсе жаздаған оқиғаларын айтып, алаңын жеткізді.

ЖҰРТТЫҢ ЖАНАЙҚАЙЫ: ЖӨНДЕУ БАР, НӘТИЖЕ ЖОҚ

Бауыржан, қала тұрғыны:
– Жолды жылда жамайды. Көктем келсе болды – техника шығады, шұңқырлар қайта жабылады. Бірақ бір жаңбыр жауса, баяғы жартас – сол жартас. Жылтыраған судан тесікті байқамай бүгінге дейін бірнеше мәрте дөңгелектеріме зақым келді. Ал жетіп қалған уақытта байқасаң, екі жаныңда көлік болғасын, жылдам бұрып жібере алмайсың. Оның салдарынан апатқа ұшырауымыз мүмкін, – дейді.

Әлия апай, зейнеткер:
– Немерем үшін қатты алаңдаймын. Бұл екі жолдың дәл жанында мектеп те, колледж да орналасқан. Жолдың сапасы да көріп тұрғаныңыздай. Онымен қоймай бағдаршамның қызыл түсін елемей жүре беретіндер де көбейіп кетті. Қала ортасында осындай жол болғаны ұят емес пе?

Айдос, жүргізуші:
– Күніне 5-6 рет осы қиылыспен өтем. Дөңгелек те, амортизатор да шыдамайды. Жөндесе – дұрыстап жөндесін! Қаржы желге ұшпасын.

Бұл қиылыстан күн сайын мыңдаған көлік өтеді. Жол тек жеңіл көліктер емес, ауыр жүк машиналары мен қоғамдық транспорттар үшін де аса маңызды. Бірақ асфальт беті бір жылға да шыдамай, қайтадан қопарылып, шұңқырға айналады.

Жол сапасы неге нашар? Бір қарағанда, себеп – айқын.

– Біріншіден, жөндеуде қолданылатын материал сапасыз болуы мүмкін.

– Екіншіден, жол төсейтін компаниялар жұмысты толық әрі дұрыс орындамайды.

– Үшіншіден, асфальт астындағы жылу құбырлары мен су жүйелерінің жиі қазылуы жолға зиян келтіреді.

– Төртіншіден, мердігер компаниялар жылда бір жолды қайта-қайта жөндеп, тек бюджет қаржысын жымқыруды көздей ме деген сұрақ туындайды...

Жол сапасына кім жауапты екенін сұрасаңыз – нақты жауап алу қиын. Бірі қалалық әкімдікті көрсетеді, екіншісі – мердігер ұйымдарды, ал олар болса – «біз жобаны ғана орындадық» деп шығады. Бірақ зардапты қарапайым халық көреді.

– Бізге жауапты адамның аты-жөні емес, сапалы жол керек! – дейді такси жүргізушілері.

Халықтың ашуы орынды: бір жолды жыл сайын жөндеу – ақылға сыймайтын нәрсе. Бұл қаржының желге ұшқаны ма, әлде жүйенің әлсіздігі ме?

РЕДАКЦИЯ САУАЛЫ

Талдықорған қаласы әкімдігінің назарына!

Абай көшесі мен Қабанбай батыр көшесінің қиылысы – қаланың ең маңызды жолдарының

бірі. Бұл көшемен жедел жәрдем, қоғамдық көлік, мектеп автобустары, қарапайым тұрғындар күнделікті қатынайды. Соған қарамастан, жолдың сапасы жыл сайын нашарлап барады.

Осыған байланысты редакция тарапынан мынадай нақты сұрақтар қойылады:

1. Ескелді би, Қабанбай көшелері, Абай көшесімен қиылысқан аралық қандай мерзімде толық жөнделеді?

2. Жөндеу жұмыстарына жауапты мердігер ұйым кім? Қанша қаржы бөлінді?

3. Осы көшеге қатысты инженерлік желілер (жылу, су, кәріз) толық ауыстырылды ма? Әлде жол төселген соң қайтадан қазыла ма?

4. Жөндеу жұмыстарының сапасына кім жауапты? Тәуелсіз бақылау жүргізіле ме?

5. Қалалық әкімдік халықтың осы шағымына қандай ресми жауап береді?

Аталған сұрақтарға толық, түсінікті түрде жауап берулеріңізді сұраймыз. Төртінші билік ретінде әкімдік пен оқырман арасын байланыстырып, резонанс тудырған сұрақтың жауабын көпшілікке жеткізуді көздейміз.

Орталықтағы қара жол көзге әдемі, іске лайық болуы тиіс. Егер ол дұрыс төселіп, ұзақ уақытқа шыдаса – халық қуанады. Ал егер бір жауыннан кейін көтеріліп, қисайып жатса – салғырттық болады. Жол – жай сән емес, қоғамдық қауіпсіздік пен жайлылықтың кепілі. Оны халық үшін жасау – басты міндет.

Гүлнұр БАЙМҰХАН

АБАЙ – 180 ЖЫЛ

АБАЙ ӘЛЕМІ

Талдықорған қаласындағы Тіл сарайында қазақ руханияты үшін маңызды әрі мазмұнды іс-шараның куәсі болдық. Жетісу облысы қоғамдық даму басқармасының және Жетісу облысы «Тіл» оқу-әдістемелік орталығының бастамасымен ұйымдастырылған бұл жиын ұлы ойшыл, кемеңгер ақын Абай Құнанбайұлының 180 жылдығына арналды.

Семинар жұмысына елімізге танымал абайтанушы ғалымдар, Жетісу өңірінің зиялы қауым өкілдері, тіл мамандары қатысты. Жиынға жиналған қауым – Абай мұрасын құр сөз жүзінде емес, шын ниетпен, терең құрметпен зерделеуге келген ұлт жанашырлары еді. Бұл олардың баяндамаларынан, көзқарастарынан, рухани толғаныстарынан анық аңғарылды.

Семинар барысында көтерілген маңызды ғылыми тұжырымдардың бірі – Абайдың рухани-материалдық мәдениетке қатысты тілдік бірліктерді қолдану ерекшелігі болды. Бұл туралы тереңірек білу мақсатында біз осы тақырып төңірегінде ой бөліскен І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің профессоры Сайлау Қажыбекұлымен сұхбаттастық.

– Сіз үшін «Абай әлемі» деген ұғым нені білдіреді?

«Абай әлемі» – ақынның бүкіл шығармашылық мұрасы, поэзиясының тақырыптық ауқымы, көркемдік тынысы, поэтикалық құнары. Кешегі, бүгінгі, өзіне дейінгі, кейінгі әдебиеттің алтын көпірі болған қуаты, қарасөздеріндегі ғибратты ойлары, өсиеті, «толық адам» тұжырымының адам тәрбиелеудегі маңызы, антропологиясы, пәлсапалық пайымы, ұлттық құндылығы, мәңгілік мәні.

– Абай мұрасы бүгінгі жастар үшін қаншалықты өзекті деп ойлайсыз? Ғасырларға жалғасып маңызы күннен күнге артып келе жатқан ақын мұрасының жастарға берер танымдық, тәрбиелік құндылығы қай кезең жастары болсын аса өзекті рухани азық. «Бес асыл іске асық болуды, бес дұшпаннан қашық болуды» жастардың санасына жасөспірім, көкерім шағынан құйып, «адам болам десеңіз» дейтін бағдарламалық - поэтикалық негізде тиянақтап, тұжырымдаған.

Ақын «Жастықтың оты жалындап, жас жүректе жанған шақта» қайратың мен ақылдынды орынды іске жұмсап, жүректің қалауымен жүруді, білім, ғылымға

ұмтылып, адал еңбек етіп, кәсіпті игеруді тағылым еткен. Нәпсінің жетегіне еріп, «бес дұшпанға» құрық беріп «пайда, мақтан, әуесқой - шайтан ісінен» сақтандырып, «Заман ақыр жастарының» келеңсіз кемшіліктерін сатиралық образбен бейнелеген.

Абай 40 қарасөзін: «Зинһар, сендерден бір сұрайын деп жүрген ісім бар» деп, 38 қарасөзін: Ей жүрегімнің қуаты, перзенттерім»-деп бастамай ма? Сол сияқты, Абай мұрасын жастарға «Кабуснамеде» жазылғандай: Ей, перзентім, Аннуширован Әділдің сөздері мен үлгі-насихаттары, міне, осылар. Бұларды оқы және ардақтай біл. Бұл сөздерден данышпандық салтанатының иісі аңқып тұр. Бұл сөз – дананың әрі патшаның сөзі. Барлық ілімді жігіттік шағында оқып білгін – дегім келеді.

– Бүгінгі қоғамда Абай ойлары қалай жүзеге асып жатыр деп ойлайсыз?

Алаш зиялылығы Абай мұрасының құндылығы туралы өз кезінде түгел жазды - десе мартық айтқандығым емес. А.Байтұрсынұлы «Абайды қазақ баласы тегіс танып, тегіс білу керек»-деген аталы сөзді тегін айтпаған. Себебі алашты оятқан Абайдың асыл мұрасы.

Тәуекел мен батыр ой
Өткір тілді найза етіп,
Сайысып-ақ бақты ғой,
Неше түрлі айла етіп.
Оянбай, қайран жұрт,
Ұялмай қал жым-жырт! – деген ақын наза-сы.

«Соның үшін жиырмасыншы ғасырдың танында халқымыздың ұйқыдан азырақ бас көтеруі, жас әдебиетіміздің өсуі, белгілі

кісілеріміздің тірлігінде һәм өлген соңында мәңгі ұмытылмастай болуы – біздің бірінші ескертін борышымыз. Әдебиетіміздің негізіне қаланған бірінші кірпіш – Абай сөзі, Абай аты боларға керек» - деген М.Дулатұлының «Оян қазақты» жазуына тікелей әсер еткен Абай мұрасы, Абай рухы.

Сол алаш қайраткерлерінің ұлы ақынды қадір тұтып, мұрасын кейінгі ұрпаққа мирас етуінің мәні – ұлттық идеологиямыздың темірқазығы ретінде қалыптастыруға ниеттенуі ұлы мұрат еді. Біз бүгінгі күні осындай асыл мұраттың үддесінен шықпай келеміз. Абай мұрасына науқандық үгіт, насихат, пиар, шоу ретінде қарау – біздің парасаттылығымыз емес, пайымсыздығымыздың айқын көрінісі. Ақын өсиетін терең оқыту таныту тек ұстаздардың, абайтанушы ғалымдардың ғана міндеті емес.

– Абайды оқу – рухани қажеттілік пе, әлде міндет пе?

Абайды оқыған сайын ақын өзі жырлағандай:

Өзі үшін үйренсең,
Жамандықтан жиренсең,
Ашыларсың жылма-жыл.

Сондықтан, адамның жан мен тәніне ауа қандай қажет болса, рухани толысуымызға ұлылар ұлағаты сондай қажет. Хакім «Естілердің айтқан сөздерін ескеріп жүрген кісі өзі де есті болады» - демей ме 19 қарасөзінде. Міндеттеу – мәжбүрлеу, ақын мұрасын әр адамның білім-білігіне, қабілет қарымына қарай шама шарқынша түсінуге талпынуы - барша қазақтың ізгі парызы. Сұлтанмахмұтша айтсақ:

Асыл сөзді іздесең,
Абайды оқы ерінбе.
Даналықты көздесең,
Жат тоқып ал көңілге.

– Семинар барысында қандай жаңа ғылыми ойлар немесе пікірлер сізге ерекше әсер етті?

Бүгінгі күні әлемдік лингвистика ғылымы шығарма мәтініне, мәнмәтіндік зерттеуге ерекше ден қояуда. Абай мұрасын тілдік тұрғыдан зерттеуде отандық ғалымдар да сан алуан ізденістер мен ғылыми тұжырымдар жасауда. А.Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері, филология ғылымдарының докторы, профессор Бағдан Момынованың «Абай және Шәкәрім өлеңдеріндегі рухани, материалдық тілдік бірліктердің қолданысы: ұқсастықтар мен айырмашылықтар» тақырыбындағы баяндамасында: «Шәкәрім тілін саралау Абай, Дулат тіліндегі ауызша поэзиялық белгілерді анықтап алудан, өзге ақын-жыраулар тілімен салыстырудан басталса, Шәкәрім шығармаларының ерекшеліктерін түсінуге үшін оның тілі Абай мен сол өңірден шыққан дүлдүл ақын Дулаттың тілімен ұштастырыла отырып, қатар қарастырылғаны дұрыс»-деген пікір түйіндеген. Дулат, Абай шығармаларын тілдік тұрғыдан зерттеген Қ.Жұбанов, Р.Сыздықова, Қ.Өмірәлиев тұжырымдарынан бастау алған ғалым ізденістерінің маңызын атап өткен ләзім.

Жалпы, «Абай әлемі» атты облыстық семинар – ұлттық мұраны ұлықтап, жас ұрпаққа даналықтың жолын нұсқайтын тағылымы мол жиын ретінде есте қалды. Мұндай шаралар ұлы ойшылдың өсиеттері мен ұстанымдарын жаңаша көзқараспен қарауға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, қазақ әдебиеті мен тіл біліміне тың серпін беріп, рухани тұтастықты нығайтуда үлкен рөл атқарады.

Зарина БЫЖЫБЕК

ӨНЕР МЕН ҰСТАЗДЫҚТЫ ҮШТАСТЫРҒАН ЖАН

БОЯУ МЕН ҚЫЛҚАЛАМ – СУРЕТШІНІҢ СӨЗДІГІ. СУРЕТШІ – КӨРКЕМ ӘЛЕМНІҢ ҮНСІЗ СӨЙЛЕР ШЕБЕРІ. ОНЫҢ ТУЫНДЫЛАРЫ – ҚОҒАМНЫҢ, ТАБИҒАТТЫҢ ЖӘНЕ АДАМНЫҢ ІШКІ БОЛМЫСЫНЫҢ КӨРІНІСІ. БІЗ БҮГІН ҚАЛАМ МЕН ЖҮРЕК ҮНДЕСТІГІН ӨНЕРГЕ АЙНАЛДЫРҒАН СУРЕТШІ ТУРАЛЫ СӨЗ ҚОЗҒАМАҚПЫЗ. ОНЫҢ ӨМІРІ МЕН ЕҢБЕГІ – ЖАСТАРҒА ҰЛГІ, АЛ ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫ – ҰЛТТЫҢ РУХАНИ БАЙЛЫҒЫ.

Қастер Болат - қылқаламын серік етіп, өнердің өрісін шәкірттерімен бөлісіп жүрген жан. Ол – тек суретші ғана емес, бала жүрегіне жол таба білген білікті ұстаз. Күнделікті сабағында оқушыларға бояу мен сызықтың ғана емес, шынайылық пен сабырдың да тілін үйретіп келеді. Оның әрбір туындысында табиғатпен үндестік, әр шәкіртімен байланысында мейірім мен талап бар. Ұлттық болмысты бейнелеу арқылы жас ұрпақтың рухын ояту-ды мақсат еткен суретшімен өнер, еңбек және ұстаздық жайында кеңінен әңгімелестік.

Қастер 1987 жылы қыркүйек айының 13-ші жұлдызында ҚХР Шыңжаң ұйғыр автономиясы, Іле қазақ облысы, Тарбағатай аймағында дүниеге келген. Мақала кейіпкерінің айтуынша бала кезінен өнерге, соның ішінде қолына қалам алып қиялындағы бейнені салуға әуес болған көрінеді. «Сурет салуға деген қызығушылығым, қателеспесем, 6-7 жас шамасында басталды. Табиғатқа қарап отырып бейнесін қағазға түсіруге тырысатынмын. Шабытты ең алдымен айналаманан, күнделікті өмірден, табиғаттан, адамдардың эмоциясынан аламын. Кейде бір сәттік көзқарас бүкіл картинаның идеясына айналып кететін», - дейді.

Қастер бойындағы дарынды әкесінен дарыған болар дейді. Себебі, оның әкесі ән айтуға, дәстүрлі аспаптарда ойнауға, аздап болса да бейнелеу өнеріне жуық болған көрінеді. Бірақ, суретші өз сөзінде «адам бойындағы дарын 10 пайызды құраса, қалған 90 пайыз еңбектің нәтижесінде ғана келеді» дегенді айтады.

Қастер 2002-2005 жылдары Күйтін қаласында көркемөнер факультетінің сурет сыныбына қабылданып, білмегенін үйренеді. Сол арқылы өнер деген мектептің тұңғығына терең бойлап, шебер ретінде түрлі суреттерді салуға кіріседі.

2000 жылдардан кейін шекараның арғы бетінде қалып қалған қандастарымыз біртіндеп бері оралған уақытта 2005 жылы Қастердің отбасы да атамекеніне жер аударған.

– Бастапқыда шекара бөлінген кезде бірнеше қазақ ауылдары Қытай мемлекетінің қарамағына өтіп кетті. Ол уақытта біз кішкентаймыз. Қазіргі Қарабұлақтай ауылда кілең қазақ тұрдық. Әкем сол ауыл мектебінде қазақ тілі мен әдебиетінің мұғалімі болатын. Бала болсақ та әкемнің достарымен бас қосқан кездерінде әңгімелерін құлағымыз шалып қалатын. Сонда достары баламды Пекиннен, Шанхайдан, т.б. қалалардың жоғарғы оқу орындарынан оқытамын деп жарыса сөйлесетін. Сонда жалғыз

түсіп, 2010 жылы нақты білімі бар маман ретінде қолына дипломын алады. Сол кезеңде аталған отбасының туыстары Жетісу жеріне көшіп жатқандықтан, ол кісілер де Ескелді ауданының орталығы Қарабұлақ ауылына көшеді. Міне сол уақыттан бері күні бүгінге дейін Жетісу облысы білім басқармасының Ескелді ауданы бойынша білім бөліміне қарасты Ш.Уәлиханов атындағы орта мектеп-гимназиясында бейнелеу өнері пәнінің мұғалімі болып жұмыс жасауда.

– Өнер мен ұстаздық жолында 15 жылдан астам тәжірибем бар. Қазір оқушыларға көркем өнердің қыр-сырын үйретумен айналысамын. Сонымен қатар өз шығармашылығымды да тоқтатпай, көрмелерге қатысып, жаңа жобалармен жұмыс істеп жүрмін. Алдағы уақытта Суретшілер одағының қатарына кіру мақсатында шығармашылығымға басқа да туындылар қосу үшін жұмыс жасап жатырмын, - дейді Қастер Болат

Суретші-ұстаз барлық жанрда туындылар жасап, барлық жанрға бірдей қарайтынын айтты. Бірақ соның ішінде жанына жақыны портрет жанры екен. Жалпы, оның дәл бүгінге дейін салған ірілі-ұсақты туындылары жеткілікті. Дегенмен Суретшілер одағының мүшелігіне қабылдану үшін жақсы деген 30 еңбектің 20-ға жуығы жеке шығармашылығында бар дегенді айтты. Ал қазіргі сәтте балаларға білгенін үйретумен қатар, «Бәйге» атты үлкен туындысын дайындау үстінде.

Әр суретшінің кумирі бар десек, Қастер Болат қазақтың әйгілі суретшісі Әбілхан Қастеевтің, Қ.Телжановтың еңбектерінен, шетел суретшілерінен, өткен ғасырлардың атақты суретшілері И.Е.Репин, И.И.Шишкин, И.И.Левитанның шығармашылығын ұнататынымен бөлісті. Олардың қарапайым әрі терең мазмұнға толы шығармалары – суретші туындыларына әрдайым үлгі.

Журналист шабытты естіген, көрген оқиға төңірегінде алар болса, суретшінің қиялына қандай күш әсер етеді деген сұраққа: «Шабыт әр адамда түрлі бағытта болады. Мысалы, менің бір суретші досым шабытты түсінде көрген бейнесінен алады. Ол қиялдан туындаған пейзажды ояна салысымен қағазға түсіреді. Кейін сонымен толық аяқталған уақытқа дейін жұмыс жасайды. Ал мен үшін сурет салуда мұым мен жүрегім тыныш, тамақтанып алған, ұйқым сергек кезде ғана жұмыс жасай аламын. Бірақ ұстаздықты қатар алғанда, бір картинаның өзіне шабыт болса да уақыт жетпей жатады», - деген пікірімен бөлісті.

Сурет өнері – адамның ішкі дүниесін тәрбиелейтін құрал. Ол – оймен де, сезіммен де жұмыс істейді. Қазіргі цифрлы заманда да көркем өнер өзінің құндылығын жоғалтқан жоқ. Алайда, бейнелеу өнердің биік бөлігі саналатынын аздап ұмытқандар қатары жоқ емес. Бұл қателікті болдырмау мақсатында ұстаз бастауыш сынып оқушыларының бойындағы қабілетін оятып, сурет салудың қарапайым жұмыс еместігін түсіндіріп келеді.

– Ел іші өнер кеніші деген жақсы сөз тіркесі бар емес пе. Ұстаздық еткен жылдарымда қарамағымда болған дарынды балалар жоқ емес бар, бірақ еңбектену, іздену, талаптану жағы жетіспейді. Әр жылдар сайынғы оқушыларымның қатарында бейнелеу өнеріне жаны жақын 5-6 оқушы кездеседі. Олармен жұмыс барысында көрнекіліктер арқылы қиялын жандандырамын. Бастапқыда түрлі түсті каран-

даш арқылы, кейін қол үйренгенде акварель, гуашпен сурет салуды әрқайсына үйретемін. Екі түстің қосындысынан мүлдем басқа түске қол жеткізуге болатынын да көрсетіп, үйретуден жалықпаймын, - деген жұмыстарымен бөлісті.

Қастердің пайымынша, қоғамда әрқандай өнердің өзіндік қайталанбас орны болады. Оның адамзат баласына беретін рухани тәлімі мол. Тек қазіргі сәтте сіз бен

ғой деп те армандаған көрінеді. Бала көңілмен айтылған тілек Алланың құлағына шалынып, өнермен қатар шәкірт тәрбиелеу де орындалды. Ол «мамандық таңдаудан қателеспедім, арманым жеттім» деп қуанатынын айтып, өзінің, оқушыларының да жетістіктерімен бөлісті.

Соның ішінде, 2021 жылы Бейсен Құранбек атындағы олимпиадасының «Жетісу – менің мекенім» атты кескіндеме

бздің аразамызда олардың дәріптелу жағы көңіл көншітпейді. Оның ішінде суретшілердің жұмысын, еңбегін бағалау ақсап тұр. Мысалы, балам болашақта дәрігер, ұстаз, актер болады деген сияқты сөздердің арасынан суретші боламын дегенді есту екіталай. Айтқан күннің өзінде оның болашағы жоқ. Жұмысты қалай таппақсың дегендей сөздер айтылатыны тағы бар.

Болашақта өнерге бейімі бар, бірақ мүмкіндігі шектеулі жастарға қолдау көрсету, мектептер арасында ұлттық тақырыптағы көрме ұйымдастыру да алға қойған мақсаттарының бірі екен. Көзбен көргеннен кейін айтпасқа болмайды, мектептің бір қабырғасы тарихи тұлғаларды дәріптеуге арналыпты. Ал ол қабырғада ілінген атақты тұлғалар суретінің барлығы Қастер Болаттың қылқаламынан туындаған портреттер. Тек қана ол емес, ауыл орталығындағы үйірме ішінде де кейіпкеріміздің шығармалары кірген жанға ерекше атмосфера сыйлап тұр. Талдықорғандағы көркем галереяда да оның суреттері жеткілікті екенін де бір барлап қайттық. Тек ол емес, ұстаз қолы босаған сәттерде тапсырыспен сурет те салып тұрады.

Қастер Болаттың ұстаздық жолды таңдап, тек өнерді қуалап кетпеуінің де өзіндік тарихы бар. Өке көрген оқ жонар дегендей мектепте шәкірт тәрбиелеген әкесіне бала Қастер қызығушылықпен қараса керек. Тіпті, өскенде мұғалім болсам

байқауының жеңімпазы, сол жылы өткен облыстық «Анамның бейнесі» атты көрме-байқауда 3 орын, Абай Құнанбайұлының 175 жылдық мерейтойына арналған «Сурет әлеміндегі Абай бейнесі» атты облыстық байқауда бас жүлде, 2023 жылы «Талдықорған – сүйікті қалам» тақырыбында өткен кәсіпқой суретшілердің қалалық пләнерінде т.б. байқауларда жүлделі орындар мен 150 мың, 120 мың, 30 мың қаржылай сыйлықтарға ие болған.

– Бірнеше облыстық және республикалық көрмелерге қатысып, марапаттарға ие болдым. Шәкірттерім де түрлі байқауларда жүлделі орындар алып жүр. Бұл – мен үшін үлкен мақтаныш. Бірақ ең үлкен жетістігім – шәкірттерімнің өнерге деген махаббаты мен сенімі, - деп мақтанышпен айтты ол.

Өнер мен ұстаздық – бір-бірінен алшақ емес, керісінше бірін-бірі толықтыратын ұғым. Еңбектеніп, ізденуден жалықпаған адам ғана биікке жетеді. Бұл сөздің растығына кейіпкеріміз Қастер Болат та толықтай келіседі.

Облыс төңірегінде осындай жетістіктері мен талабы жоғары еңбек адамдары жеткілікті. Алдағы күндері олар жайлы да қалам тербеп, оқырманға өмірін еңбекке арнаған азаматтар жайлы сыр шертеміз.

Гүлнұр ЕРМҰХАНҚЫЗЫ

Дүйсенбі - Понедельник, 26 мамыр

ХАБАР

05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 Телехикая
«Пәленшеевтер-2»
07.00 «Оян!»
09.00 Мультсериал «Пит-эр Пэн»
09.30, 21.00 Сериал «Зимородок»
11.30 «Тамаша»
12.00 President
12.15 «Әлеумет»
12.30 «ОйнаlQ»
13.30 Телехикая «Жалғыз жауқазын»
15.00, 20.00 Телехикая «Бахар»
16.00, 23.30 Сериал «Стажер»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
19.00 Телехикая «Армандастар»
22.30 КешREC
01.00 Сериал

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.15 «Паутина»
07.00, 19.00 «Koremiz-Shoy»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 Сериал «Я не верю»
14.00, 01.35 «Новости»
14.15, 01.55
«Жаңалықтар»
14.30 «Qoslike»
18.30, 03.10 «Басты жаңалықтар»
20.00 «Главные новости»
20.35 Сериал «Феникс»
00.40 Ночной кинотеатр
03.40 «Тамаша city»

КТК

07.05 «Кел, сырқайық!»
08.05, 03.40 «Өртенген сезім»
11.25 «Было дело», документальный детектив
13.15 «Жена робинзона»
15.30 сериал «Таины»
17.35 «Реальная мистика»
19.40 «Астарлы ақиқат»
20.40 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.40 Сериал «Шеф-3»
23.40 Сериал «Марашанец»
01.20 Сериал «Маруся»
02.50 Сериал «Катина любовь»
05.30 «Астарлы ақиқат»
06.15 Кешкі жаңалықтар

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» / тікелей эфир/
08.15 0-блок
09.15 Бақберген Асқарбековтың концерті
11.00 «Шашу»
11.40 «Әсем әуен»
12.05 «Біздің толқын» / тікелей эфир/
13.00 «Единый народ»
13.30 «Келіп көр»
14.00 «Өзекжарды»
14.30 «Арнайы репортаж»
15.00 Жаңалықтар / тікелей эфир
15.25 «Мақсатына жеткендер»

16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Шіркін-ай»
17.30 «Абадан»
18.00 «19 аймақ» /тікелей эфир
18.40 «Баспасөзге шолу»
19.00 «Қарындас»
19.30 «Ғибрат»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

05.58 ҚР ӨНҰРАНЫ
06.00, 04.00 «Әзіл студио» ойын-сауық
06.30, 01.30 «31 әзіл» ойын-сауық
07.00 «Күліп All» ойын-сауық
07.30, 03.10 «TikTok show»
08.00 Мультсериал «Буба»
08.40 Мультсериал «Великий Человек-паук»
09.20, 00.10 «Мұрагерлер» телехикаясы.
11.00 Худ. фильм «Ауылбайский участковый»
13.20 Худ. фильм «Легионер»
15.40 Худ. фильм «Война миров»
18.10 «Национальная безопасность»
20.00 Информбюро (рус., каз.)
21.00 Худ. фильм «Глаза дракона»
23.00 «Бозторғай» телехикаясы.
02.50 «Time Vine»
03.30, 05.00 What's up?
04.20 «1001 Әзіл»
04.30 Телевикторина
05.20 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00, 05.50 Өнұран
06.02 Телехикая «Ананди»
07.00 Телехикая «Сезім үшін»
08.00, 18.20 Телехикая «Ақ пен қара»
09.00 «Жарқыраған жұлдыз»
10.00, 20.00 Сериал «Великолепный век. Көсем»
11.00, 21.00 Сериал «Бесценное время»
12.00 Әзіл Тайм
13.00 Сериал «Дикая роза»
14.00 Сериал «Свет в окне»
16.00, 22.00 Сериал «1001 Ночь»
18.00 Жаңалықтар
19.30 Новости
23.40 Сериал «Султан Разия»
00.40 Жаңалықтар
01.00 Новости
01.30 Здоровье с Айнуր Тажиной
02.00 Әйгерім Сейфолланың Сырласуы
03.00 «Жұлдызды шаңырақта»
03.50 Q-елі
04.40 Телехикая
05.10 Телехикая
05.53 Үзіліс

Сейсенбі - Вторник, 27 мамыр

ХАБАР

05.00, 02.00 ҚР Өнұраны
05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 Телехикая
«Пәленшеевтер-2»
07.00 «Оян!»
09.00 Мультсериал «Питэр Пэн»
09.30, 21.00 Сериал «Зимородок»
11.30 «Тамаша»
12.00 «Көзқарас»
12.30, 19.00 Телехикая «Армандастар»
13.30 Телехикая «Жалғыз жауқазын»
15.00, 20.00 Телехикая «Бахар»
16.00, 23.30 Сериал «Стажер»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
22.30 «КешREC»
01.00 Сериал «Перекресток»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.15 «П@утина»
07.00, 19.00 «Koremiz-Shoy»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «Модный приговор»
10.50 «Давай поженимся!»
11.45 Сериал «Я не могу без тебя»
12.45 «Пусть поворят»
14.00, 01.35 «Новости»
14.15, 01.55
«Жаңалықтар»
14.30 Qoslike
18.30, 03.10 «Басты жаңалықтар»
20.00 «Главные повости»
20.35 Сериал «Феникс»
00.40 Ночной кинотеатр
03.40 «Тамаша city»

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар
07.20, 03.40 «Өртенген сезім»
09.10 Вечерние новости
09.50 «Было дело»
11.40 Сериал «Шеф-3»
13.40 Сериал «Марашанец»
15.40 Сериал «Тайны»
17.40 «Реальная мистика»
19.40 «Астарлы ақиқат»
20.40 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.40 Сериал «Шеф-3»
23.40 Сериал «Марашанец»
01.20 Сериал «Маруся»
02.50 Сериал «Катина Любовь»
05.30 «Астарлы ақиқат»
06.15 Кешкі Жаңалықтар

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.15 «Әсем әуен»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы облысы)
11.00 Новости (Жетісу облысы)
11.30 «Әсем әуен»

12.00 «Аман болайық» / тікелей эфир/
12.40 «Әсем әуен»
13.00 «19 аймақ»
13.40 «Баспасөзге шолу»
14.00 «Қарындас»
14.30 «Ғибрат»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Ділмар»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Әсем әуен»
17.00 «Ой-сарап»
17.30 «Шыңыраудан шыңға»
18.00 «19 регион» /тікелей эфир
18.40 «Әсем әуен»
19.00 «Ойлан»
19.30 «Әсем әуен»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00, 04.00 «Әзіл студио»
06.30, 01.30 «31 әзіл»
06.50, 20.00 Информбюро (рус.,каз.)
08.00 Мультсериал «Буба»
09.00, 12.00 Мультсериал «Великий Человек-паук»
09.30, 00.00 «Мұрагерлер»
11.10 «Тамаша Live»
11.40, 03.00 «Tik Tok show»
13.00 Худ. фильм
15.50 Худ. фильм «Геракл: начало легенды»
18.00 Худ. фильм «Сорви-голова»
21.00 Худ. фильм «Заклятые враги»
22.50 «Бозторғай» телехикаясы.
02.40 «Time Vine»
03.20, 05.00 «What's up?»
04.20 «1001 Әзіл»
04.30 Телевикторина
05.20 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00, 06.02 Телехикая «Ананди»
07.00 Телехикая «Сезім үшін»
08.00, 18.20 Телехикая «Ақ пен қара»
09.00, 00.40 Жаңалықтар
09.30, 01.00 Новости
10.00, 20.00 Сериал «Великолепный век. Көсем»
11.00, 21.00 сериал «Бесценное время»
12.00 Әзіл тайм
13.00 Сериал «Дикая Роза»
14.00 Сериал «Тройная защита»
16.00, 22.00 Сериал «1001 НОЧЬ»
18.00 Жаңалықтар
19.30 Новости
23.40 Сериал «Султан Разия»
01.30 Здоровье с Айнуր Тажиной
02.00 Әйгерім Сейфолланың Сырласуы
03.00 «Жұлдызды шаңырақта»
03.50 Q-елі
04.40 Телехикая
05.10 Телехикая «Зың-зың Күлпәш»
05.53 Үзіліс

Сәрсенбі - Среда, 28 мамыр

ХАБАР

05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 Телехикая
«Пәленшеевтер-2»
07.00 «Оян!»
09.00 Мультсериал «Пит-эр Пэн»
09.30, 21.00 Сериал «Зимородок»
11.30 «Тамаша»
12.00 «Түрлі дәм»
12.30, 19.00 Телехикая «Армандастар»
13.30 Телехикая «Арман жолында»
15.00, 20.00 Телехикая «Бахар»
16.00, 23.30 Сериал «Стажер»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
22.30 КешREC
01.00 Сериал «Перекресток»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.15 «П@утина»
07.00, 19.00 «Koremiz-shoy»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «Модный приговор»
10.50 «Давай поженимся!»
11.45 Сериал «Я не могу без тебя»
12.45 «Пусть говорят»
14.00, 01.35 «Новости»
14.15, 01.55
«Жаңалықтар»
14.30 «Qoslike»
18.30, 03.10 «Басты жаңалықтар»
20.00 «Главные новости»
20.35 Сериал «Феникс»
00.40 Ночной кинотеатр
03.40 «Тамаша city»

КТК

07.05 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
07.20, 03.40 «Өртенген сезім»
09.10 Вечерние новости
09.50 «Было дело»
11.40 Сериал «Шеф-3»
13.40 Сериал «Марашанец»
15.40 Сериал «Райское место»
17.40 «Реальная мистика», реалити-шоу
19.40 «Астарлы ақиқат»
20.40 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.40 Сериал «Шеф-3»
23.40 Сериал «Марашанец»
01.20 Сериал «Катина любовь»
05.30 «Астарлы ақиқат»
06.15 Кешкі жаңалықтар

ЖЕТИСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» / тікелей эфир/
09.15 «Әсем әуен»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы облысы)
11.00 Новости (Жетісу облысы)
11.30 «Ой-сарап»
12.05 «Біздің толқын» /

тікелей эфир/
13.00 «19 регион»
13.40 «Әсем әуен»
14.00 «Ойлан»
14.25 «Әсем әуен»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Өзекжарды»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Әсем әуен»
17.00 «Ой-сарап»
17.30 «Жетісу әуендері»
18.00 «19 аймақ» /тікелей эфир
18.40 «Әсем әуен»
19.00 «Мақсатына жеткендер»
19.30 «Агро аймақ»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00, 04.00 «Әзіл студио»
06.30, 01.30 «31 әзіл»
06.50, 20.00 Информбюро (рус., каз.)
08.00 Мультсериал «Буба»
09.00, 11.10 Мультсериал «Великий Человек-паук»
09.30, 00.10 «Мұрагерлер» телехикаясы.
11.40 «Национальная безопасность»
13.40 Худ. фильм «Глаза дракона»
15.50 Худ. фильм «Сорви-голова»
18.10 Худ. фильм «Подводный капкан»
21.00 Худ. Фильм «Малышка на драйве»
23.10 «Бозторғай» телехикаясы.
02.40 Time Vine
03.00 «Tik Tok show»
03.20, 05.00 «What's up?»
04.20 «1001 Әзіл»
04.30 Телевикторина
05.20 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00, 05.50 Өнұран
06.02 Телехикая «Ананди»
07.00 Телехикая «Сезім үшін»
08.00, 18.20 Телехикая «Ақ пен қара»
09.00, 00.40 Жаңалықтар
09.30, 01.00 Новости
10.00, 20.00 Сериал «Великолепный век»
11.00, 21.00 Сериал «Бесценное время»
12.00 Әзіл тайм
13.00 Сериал «Дикая Роза»
14.00 Сериал «Тройная защита»
16.00, 22.00 Сериал «1001 Ночь»
18.00 Жаңалықтар
19.30 Новости.
23.40 Сериал «Султан Разия»
01.30 Здоровье с Айнуր Тажиной
02.00 Әйгерім Сейфолланың Сырласуы
03.00 «Жұлдызды шаңырақта»
03.50 Q-елі
04.40 Телехикая
05.10 Телехикая «Зың-Зың Күлпәш»

ҮЙДЕГІ КӨҢІЛДІ - БАЗАРДАҒЫ БАҒАНЫ БҰЗАДЫ...

ҚЫМБАТШЫЛЫҚ КЕЛГЕЛІ ЖАСЫРАТЫНЫ ЖОҚ, ҮЛКЕНДЕРДЕ КӨҢІЛ-КҮЙ ТӨМЕН. «БҰРЫН 5 МЫҢ ТЕҢГЕГЕ ТАЛАЙ ТАМАҚ КЕЛУШІ ЕДІ, ЕНДІ ЖЕТКІЗЕ АЛМАЙ ӘЛЕКПІН» - ДЕП СЫБЫРЛАП ЖҮРГЕН АПАЛАРДЫҢ ӘҢГІМЕСІНЕН КЕЙІН «БАЗАРДАҒЫ БАҒАНЫ БАЙҚАЙЫҚШЫ» - ДЕГЕН ОЙМЕН БАЗАРДЫ АРМАНСЫЗ АРАЛАП ҚАЙТТЫҚ. БАЙҚАҒАНЫМЫЗ – БАЗАРЫМЫЗ БАЙ ЕКЕН. АССОРТИМЕНТ - ӘРАЛУАН. ТАУАРДЫҢ ДА ТҮРІ БАР, БАҒАНЫҢ ДА ТҮРЛІСІ БАР.

Баға демекші, оның әр алуан екендігін басқасын айтпағанда, кепкен жемістерден бірден байқадық. Өзағандар бағаны сұранысқа сай емес, өздерінің ойына келген бағаға сатып мәз болып тұр. Бізді кешке дейін кепкен жеміс жей береді деп ойлай ма екен? Өрік-мейізі мен жаңғақтарының бағасы әр түрлі болса да қымбат. Ал алма бағасы да өзгермей тұр – алма қаңтарда да 500-800 теңгеден, мамырда да сол баға. Оған қарағанда өзіміздің Текелі мен Қарабұлақтың алмасы арзан.

Көкөніс- маңызды азық

Жоғарыда айтқанымыздай, әлеуметтік маңызы бар азық-түлік бағалары шарықтап барады. Қазіргі таңда Талдықорған қаласында әлеуметтік маңызы бар азық-түлік өнімдерінің, атап айтқанда картоп, сәбіз, пияз,

қызанақ және қияр бағалары күрт өсіп отыр. Халық күнделікті тұтынатын бұл өнімдердің қымбаттауы тұрғындардың қалтасына едәуір салмақ түсіріп отыр.

«Кешкі тамаққа не істеймін?» деп базарға шыққан кез келген ана бірінші картоп пен сәбізге қарайды. Бірақ қазір сол қарапайым көкөністердің өзі бұрынғыдай арзан емес.

Қазіргі таңда қалалық базарлар мен дүкендерде:

- Картоп бағасы 1 келі үшін 380-500 теңге аралығында;
- Сәбіз – 350 теңге, ал жуылған күйінде ұсынылатын өнімдердің бағасы одан да жоғары;
- Пияз – шамамен 350 теңге;
- Қызанақ – отандық өнімдер 400 теңге, ал Өзбекстаннан жеткізілетін қызанақ 800 теңгеге дейін жетеді;
- Қияр – 400 теңге көлемінде сатылуда.

Бағаның мұндай өсуі маусымаралық кезеңге, жанар-жағармай мен логистика шығындарының көбеюіне, сондай-ақ нарықтағы делдалдардың әсеріне байланысты. Ауыл шаруашылығы министрлігінің дерегіне сәйкес, 2025 жылдың алғашқы тоқсанында ел бойынша көкөніс өнімдері орта есеппен 12-15%-ға қымбаттаған.

Сатушылар да: «Қымбаттатып жатқан біз емес. Өзіміз де жоғары бағамен алып отырмыз. Халықтың ренішін түсінеміз, бірақ қолымыздан ештеңе келмейді», - деп шағымданады.

Ал, экономистердің айтуынша, бұл үрдіс маусымдық факторлардан бөлек, ішкі нарықтағы өнім өндірушілердің азаюымен және импортқа тәуелділіктің артуымен де байланысты. Мысалы, қызанақ пен қиярдың едәуір бөлігі шетелден, әсіресе Өзбекстан мен Қырғызстаннан тасымалданады. Ал тасымал құны мен кедендік алымдар соңғы бағаға тікелей әсер етеді.

Тұрғындар бұл жағдайға алаңдаулы. Зейнеткерлер мен көпбалалы отбасылар үшін базардағы бағаның өсуі айтарлықтай қиындық тудырып отыр. «Бұрын әжептеуір азық-түлікке 10 мың теңге жететін болса, қазір сол сомамен тек таптаға ғана жететін өнім алуға болады», – дейді қала тұрғыны Айман Қасенқызы.

Қымбат жеміс – қолжетпес дәрумен

Жеміс-жидек – адам денсаулығының қайнар көзі. Әсіресе жаз мезгілінде ағзаға қажетті дәрумендерді осы жемістерден алу өте маңызды. Өйткені жазда күн ұзарып, адам ағзасы шаршап, иммунитет әлсірей бастайды. Осындай кезде ағзаға қуат беретін – жеміс-жидек. Мысалы, лимон С дәруменіне бай, ал банан – калийдің негізгі көзі. Бұл дәрумендер иммунитетті күшейтіп, денсаулықты жақсартыды.

Жаз – жеміс-жидекке ең бай уақыт. Қазақстанның түрлі өңірлерінде алма, өрік, шие, құлпынай, қарақат сияқты жемістер пісіп, базар сөрелерін толтырады. Бірақ, өкінішке қарай, өнім молайғанымен, баға арзандап жатқан жоқ. Керісінше, күннен-күнге өсіп барады. Неге өз елімізде өсірілген жемістің өзі

Сонымен бірге балабақша мен мектептерде балаларға жеміс-жидек тұрақты түрде берілуі тиіс. Себебі дұрыс тамақтану – болашақ денсаулықтың кепілі. Жеміс-жидек баланың ағзасын нығайтып, ойлау қабілетін дамытады. Егер бала күнде жеміс жесе, иммунитеті де мықты болады.

Жеміс – табиғаттың берген байлығы. Бірақ оны тек қалталы адамдар ғана тұтынса, бұл – әділетсіздік. Халыққа арналған өнім халыққа қолжетімді болуы тиіс. Жеміс-жидек – сән үшін емес, күнделікті қажеттілікке айналуы керек. Егер мемлекет халықтың денсаулығын шын ойласа, алдымен пайдалы өнімдердің бағасын қолжетімді етуі қажет.

Осы орайда естіген әңгіме есімнен кетпейді. Баласы сабақтан соң келіп анасына айтады екен : - Мама, осы менің кластасым бар ғой, папасы МАИде істейтін, соның үйіне қашан кірсем да мандарин тұрады дастарханында. Олардың үйінде күнде туған күн мен Жаңа жыл ма сонда? Қатты қысылған мамасы не десін? - Енді сенің әкең жұмыссыз, менің табысым аз – дегеннен басқа не десін... Мамасы мандаринді дастарханға тек туған күн мен Жаңа жылда қоятын болса керек. Неге десеніз - отбасылық бюджет мандаринді жиі алуға жетпейді...

Пайдасы мол, бағасы неге қымбат?

Қазіргі уақытта дұрыс тамақтануға бет бұрған жандардың ас мәзірінен кептірілген жемістер мен түрлі жаңғақ дәндері жиі кездеседі. Олардың қатарына құрма, өрік,

халыққа қолжетімсіз?

Жуырда базарға барып, жеміс алғым келді. Алайда бағаларды көріп, таңғалдым. Қыс мезгілінде 1 келі алма 600 теңге болса, жазда 700-850 теңге. Апельсин – 1000-1200, өрік – 950-1500, құлпынай – 1000-1500, черешня – 2000-3000, ал алмұрт – 1500 теңге. Лимон бағасы 3800 теңгеге дейін жеткен. Киви мен банан да 900-1200 теңге аралығында.

Денсаулық сақтау мамандары жеміс-жидекті күнделікті тұтынуға кеңес береді. Бірақ қымбатшылық бұл кеңесті жүзеге асыруға кедергі келтіріп отыр. Жемістің түрі көп, ал тұтынушы – сол баяғы қарапайым халық. Бағаның өсуі көпшілікке ауыр тиіп жатыр. Сондықтан көптеген отбасы жемісті күнде емес, анда-санда ғана сатып алады.

Жеміс – тек дәмді тағам емес, ол – табиғи дәрумен көзі. Сондықтан оның бағасы халықтың қалтасына сай болуы керек. Денсаулық – әр адамның құқығы, ал оған жағдай жасау – мемлекеттің міндеті. Бағаны тұрақтандыру үшін қалаларда ауыл шаруашылығы жәрмеңкелерін өткізіп жатады. Бұл – сатушы үшін табыс, ал тұтынушы үшін – қолжетімді, сапалы өнім.

мейіз, інжір, жаңғақ, жүзім т.б. айта берсек түрлі жеміс кіреді. Бұл өнімдер дәруменге бай, жеңіл тасымалданады және ұзақ уақыт сақтауға қолайлы. Дегенмен, базар мен дүкен сөрелеріндегі кептірілген жемістердің бағасы қымбат, ал олардың басым бөлігі шетелден әкелінеді. Бұл нәліктен? Сонымен қатар кептірілген жемістің денсаулыққа шынайы пайдасы қандай?

Базар бағасын біліп, құнын салыстырған уақытта әр сатушының кептірілген өнімдерге түрлі бағаны қоятынына көзіміз жетті. Себебі, дәрумені мол деген құрманың «королевский» түрі кей дүкен сөресінде 5500 теңге болса, басқаларында 5 мың, 4500 теңгеге сатылып тұр. Ал Ираннан әкелінетін түрі 4500 және 4 мың теңгенің аралығында сатылуда. Кептірілген өрік 3 мың, 2500 теңге, жүзімнің де құны әр дүкенде 4500, 3 мың, 2500 деп бағаланған. Тұздалған жаңғақтар 1800 бен 2 мың теңгеден екен.

Миндальдің келісі 5-6 мың, фисташка – 5800, 8800, көшью – 6 мың теңгені көрсетіп тұр. Нағыз қажетті өнім бағасы күн санап қымбаттауда. Сауда сөрелеріндегі бағаларды салыстырған уақытта, көкейде бірден сұрақ

туындайды. Неге сапасы бірдей құрма немесе өріктің бағасы әртүрлі? Біреуі қолжетімді болса, енді бірі неге удай қымбат?

Көпшілік тұтынушы кептірілген жемістердің бағасына қарап, оларды тек «тәтті тіскебасар» деп қабылдауы мүмкін. Бірақ оның құнына бірнеше маңызды фактор әсер етеді. Импорттық өнімдер: Қазақстандағы кептірілген жемістердің көбі – Түркия, Иран, Өзбекстан, Қытай, тіпті Чили, Аргентинадан жеткізіледі. Валюта бағамы, тасымал шығындары, кедендік салық – бәрі бағаға қосылады. Еңбек пен технология: Кептіру процесі табиғи жолмен немесе арнайы құрғату пештерімен жүреді. Бұл – уақыт пен шығынды қажет ететін жұмыс. Таза табиғи өнім болуы: кейбір кептірілген жемістер қантсыз, консервантсыз дайындалады. Бұл өнімнің табиғи әрі пайдалы екенін көрсетсе де, бағасын көтереді. Жоғары сұраныс: денсаулыққа пайдалы өнімдерге деген қызығушылық артқан сайын, баға да өседі.

Жақсы, шетелден келетін өнім дегенімізбен, бағаны нәліктен сатушылар ойынан қояды. Бірдей салық, жол, жинау, дайындаудан өткен болса да қалтасын ойлаған кәсіпкерлер бағаны аспаннан алып қоятындай. Базар аралай жүре, 2-3 тұрғыннан пікір алған болатынбыз. Олар да әр дүкен бағасының біркелкі емесіне налиды.

Мысалы, Жанар есімді қала тұрғынының айтуынша: «Осы ораза уақытында қонақ шақырып, ауызашар беру үшін дастарханға азық-түлік алған болатынмын. Кептірілген жемістерді мол қойғаным дұрыс шығар, дәрумені мол, құрмасыз ауызашар жасаған болмас дедім. Жұбайыммен базарда кездескен бірінші кептірілген жемістер сата-тын дүкенге кіріп, барлығын қымбат болса да алдық. Енді басқа бір дүкенге көкөніс алуға кірсек, сол өнім арзан бағада тұр екен. Түсінгенім, бірінші барлық саудагерлердің бағасын зерттеген соң ғана азық-түлікті алу керек екен», - дейді.

Сандуғаш есімді қала тұрғыны да «Қарапайым мейіз бен өріктің өзі 3-4 мың теңге аралығында, тіпті құрманың кейбір түрлері еттің бағасынан асып кеткен. 5500-ге 1 келі құрма алғанша 2 келі ет алғаным жақсы ғой. Ал бұл жемістердің көбі шетелден келеді. Шеттен келген өнімнің қымбат болуы – түсінікті. Бірақ неге бізде өзіміз өсіретін жемістерді кең көлемде кептіріп, бағасын төмендете алмаймыз?», - деген шағымын айтты.

Расымен, кептірілген жеміс сатушыларының арасынан бір қазақты кездестіру мүмкін емес. Барлығы өзге ел азаматтары. Баға неге қымбат, түсір десең өзге елден келеді, өзіміз де қымбатқа аламыз деп саудаласпайды.

Бір өнім – бірнеше бағада. Сауда орындарындағы мұндай айырмашылық бүгінгі нарықтың шындығы. Бағаның құбылуы – тек сатушы мен сауда орнына ғана емес, тасымал, маусым, тіпті сұранысқа да байланысты екені байқалды. Бұл жағдайда тұтынушы үшін ең маңыздысы – өнімнің сапасын бағалай отырып, дұрыс таңдау жасай білу. Зерттеу барысында біз бағаның бірізді еместігін ғана емес, сонымен қатар тұтынушыға жүктелген жауапкершіліктің де артқанын байқадық.

Сонында түйген ой - бағаны өз қалауынша қоятын кәсіпкерлерге сұрау салып, тұрақты құн жүйесін реттеу үшін үкімет пен кәсіпкерлер бірлесе әрекет етсе, халық та риза болар еді. Бірақ қазіргі базардың жай-күйі – «қалта көтермейтіні» шындық екеніне көзіміз жетті. Бірақ біз нарық заманында тұрып жатқанымызды естен шығармайық. Өтсе өтсін, өтпесе шіріп кетсін – деген жекеменшік иесі бағаны ұстап отыра бермек. Шіріп кеткен өнімді қоқысқа лақтырып жатқан сатушыларға бәрібір.

«АПАТАУ-АҚПАРАТ»

ЖАН ЕДІ ЕЛ ІСІНЕ

ТАРИХТА ӨЗ ЕЛІНІҢ ТАҒДЫРЫМЕН БІТЕ ҚАЙНАСЫП, ЕЛІНІҢ ДАМУЫНА ТАЛМАЙ ҮЛЕС ҚОСҚАН ЖАНДАР АЗ ЕМЕС. СОЛАРДЫҢ БІРІ - ШЕКЕР ЕРМАҒАМБЕТОВА. ДҮНИЕГЕ 1903 ЖЫЛЫ КЕЛГЕН ОЛ ҚИЛЫ ЗАМАНДЫ БАСЫНАН ӨТКЕРДІ. ҮЛКЕН ҚИЫНДЫҚТАР МЕН ӨЗГЕРІСТЕРДІ КӨРІП, ӨЗ ДӘУІРІНІҢ КӨРНЕКТІ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЙРАТКЕРІНЕ АЙНАЛДЫ. АСТАНАЛЫҚ ОҚЫРМАНЫМЫЗ ЕРҒАЛИ КАСЫМБЕКОВ ЖЕҢІСТІҢ 80 ЖЫЛДЫҒЫНА ОРАЙ ЖАЗҒАН МАҚАЛАСЫН РЕДАКЦИЯМЫЗҒА ЖОЛДАҒАН ЕКЕН. ОНДА АВТОР СОҒЫС ЖЫЛДАРЫНДА ЕРЕКШЕ ЕРЛІК КӨРСЕТКЕНДЕР ҚАТАРЫНАН КӨРІНГЕН ШЕКЕР ЕРМАҒАМБЕТОВА ТУРАЛЫ ЕСТЕЛІКТІ ТАЛДЫҚОРҒАНДА ТҰРАТЫН КӨПТЕГЕН ТУЫСТАРЫ ДА ОҚЫСЫН ДЕГЕН НИЕТПЕН ЖОЛДАП ОТЫРҒАНЫН ЖАЗАДЫ. ШЕКЕР АПАЛАРЫ ҚЫРҒЫН СОҒЫС КЕЗІНДЕ, ЯҒНИ, 1943 ЖЫЛЫ АЗЫҚ-ТҮЛІК ТИЕЛГЕН 22 ВАГОННАН ҚҰРАЛҒАН КЕРУЕНДІ БАСҚАРЫП, УКРАИНА МАЙДАН ШЕБІНЕ АБЫРОЙМЕН ЖЕТКІЗГЕН ЕДІ.

Жастайынан еңбекқорлық пен жауапкершілікті бойына сіңірген Шекер әкесі Ермағамбет 1907 жылы қайтыс болғанда небәрі төрт жаста еді. Анасы Сырға бес баламен жесір қалып, ауыр кезеңге тап болады. Алайда анасының олардың бойына сіңірген тәрбиесінің арқасында олар

қабілеті жоғары, іскер және батыл, қабілеті ерекше басшы ретінде танылады. 1933 жылы оны Ақтөбе Жоғары партия мектебіне жіберіп, оны аяқтаған соң Шымкент облыстық партия комитетінің Әйелдер ісі жөніндегі комитетін басқарады. 1938 жылы Шекер Ермағамбетова Қазақ

кішкентайынан еңбекқорлық пен жауапкершіліктің не екенін біліп өседі. Үлкендері кішілеріне қамқор болып, білім алуына көмектесті, аналарына үй шаруасында қолдау көрсетті, Шекер кейіннен өз заманының ең ықпалды әйелдерінің біріне айналды.

Қазақ халқының дәстүрлі шежіресіне сәйкес Шекер апамыздың әкесі Ермағамбет Метінбайұлы Ұлытау өңіріндегі Найман руының Бағаналы тармағынан шыққан дейді шежіре. Ал Ермағамбеттен тараған ұрпақтар Бәкеш, Дүйсенбай, Шекер, Қантым, Ақантай.

19 жасынан ауылшаруашылығында еңбек ете бастаған Шекер, көп ұзамай малшылар қоғамында нұсқаушы болады. Одан кейін екі жыл бойы Қызылорда кеңестік – партия мектебінде мемлекеттік басқару негіздерін оқып бітірген соң Нұра аудандық атқару комитетінің төрайымы болып тағайындалады. Бұл қызметте ұйымдастырушылық

ССР Жоғарғы Кеңесінің депутаты болып сайланады. 1938-1955 жылдары Қазақ ССР Жоғарғы Кеңесі Президиумының төраға орынбасары, 1955-1959 жылдары Қазақ ССР Жоғарғы Кеңесінің марапаттау бөлімін басқарды.

Майя Панфилова бір топ қазақстандықтармен

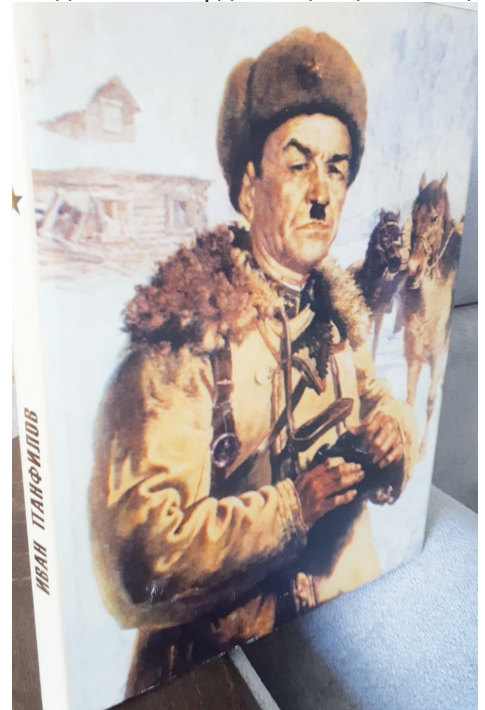

Өмірімдегі ең күрделі кезең - Ұлы Отан соғысы жылдары

- деп айтады екен Шекер апамыз соғыс кездерінде. Елге келген ауыр соққыны алып жүру халыққа да оңай болған жоқ. Майданда жаумен шайқас жүріп жатса, тылда еңбек майданы да қызу жүріп жатты. Мұңая жүріп, етектерін белге түріп, су кешіп, батпақ кешіп жүрген әйелдердің ауыр еңбегі, соғыстан келіп жатқан қаралы хабарлар да елге еңсе көтертпей тұрған кез болатын. Елді еңбекке майдан үшін жұмылдырып, орасан ерлік деуге тұрарлық жұмыстар атқарылып жатты. Сол кезде майданға азық-түлік пен қажетті басқа да керек-жарақ тиелген 22 вагон-керуенді басқарып, 1943 жылдың қараша айында Шекер апамыз Қазақстаннан Украинаның майдан шебіне жеткізді. Шайқасты көрмесе де майдан даласының өртке шалынған жерімен өтуге тура келіп, талай соғыс қирандыларын көзбен көрді. Қинала отырып жауынгерлерге жеңіс тіледі.

Соғыстағы жауынгерлерге ел қолдауын жеткізіп, елден жеткізілген көмекті табыстады. Жалынды сөздерімен олардың рухын көтерді. Оларға Қарағанды шахтерларының, Қарсақпай, Жезқазған, Лениногор металлургтерінің, Доссор мұнай-кен орнының және тыл еңбеккерлерінің қажырлы еңбегі туралы әңгімеледі. Оның жігерлі сөздері жауынгерлердің жүрегіне сенім отын жағып, ерлікке жетеледі. Көңілдеріне «жауды жеңеміз» деген сенім ұялатып, шайқаста жеңіске ұмтылтты. Жүздеген жауынгерлерге Қазақ ССР Жоғарғы Кеңесінің Құрмет Грамотасын өз қолымен табыс етті. Бұл бейбіт елдің жауынгерлерге деген үлкен сенімі еді.

Бар өмірін халқына қызмет етуге арнаған Шекер апамыз соғыстан кейін де мемлекеттік қызметте болды. Ал зейнетке шыққан соң қоғамға пайдалы істерден қашқан жоқ.

Жастарға патриоттық тәрбие беруге атсалысып, туған елдің тарихына деген құрметті насихаттады. Оның терең де мағыналы сөздері адамның жүрегінен берік орын алатын. Ал соғыс ардагерлерімен кездесулерде олардың өмірін жаңа ұрпаққа мұра етіп қалдыру басты мақсат болатын. Осы өткен күндердің тарихы - үйдегі сақталған суреттерде бейнеленген.

Шекер апай генерал Панфиловтың кенже қызымен көрші болған

Бұл өзі өте қызықты кездесуден туған әңгіме еді. Мәскеуде, шамамен, 2007 жылдары одақтас республика өкілдері қатысқан

ЖАРАТТЫЛҒАН

конференциялардың бірінде аты аңызға айналған Иван Васильевич Панфиловтың кенже қызы Майя Ивановна Қазақстан елшілігінің өкілі Төребек Ермағамбетовпен күтпеген жерден танысады. Өңгіме барысында Төребек Шекердің ағасы Дүйсенбайдың тікелей ұрпағы екенін білген соң, Майя Ивановна әкесі Панфиловтың Алматыдағы өмірін ерекше сағынышпен еске алып, Шекер мен оның жұбайы Бодық отбасыларының көрші болып, араласқанын айтады. Сондай-ақ, өзіне жақын басқа да тұлғаларды айтып еске алып, олардың жағдайын сұрап, жылы әсер алады. Өңгіме соңында Төребекке әкесіне арналған «Естелік беттері: Генерал И.В. Панфилов туралы» кітабын сыйға тартты...

Майданнан оралмаған бауыр

Шекер апамыздың тете-лес бауыры Ақантай «Алғабас» колхозының төрағасы болған соң броньмен майданға жіберілмей тұрғанына қарамастан ол 1942 жылдың 25 шілдесінде еш ойланбастан майданға өз еркімен аттанады. Артында әйелі мен бес жасар ұлы қалады. Ол Москва түбіндегі Ржев-Вязьма жерінде ең ұзақ та, ең ауыр шайқастарға қатысып, 1943 жылдың 25 желтоқсанында қаза табады. Оның тағдыры мыңдаған жауынгерлердің тағдырындай сол бір қайғылы күндердің тарихына айнал-

Иран Әмірұлы

Соғыстан кейін тусам да, соғыстың сездім салмағын – деп, ақын апамыз Күләш Ахметова айтқандай, соғыстан кейінгі әкесіз өткен ауыр кезең Ақантайұлы Абсадыққа оңай тиген жоқ. Соғыстан кейінгі ауыр кезең оның тағдырына сын болды. Бірақ ол бәріне төзіп, өмірдің соққыларын абыроймен көтерді. Ержетіп, өз отауын тігіп, маңдай терімен жанұясын асырап, туған ұясын нығайтты. Бүгінде ол 86 жасқа келіп, ізбасарларымен, немерелерімен Қызылорда облысында тұрады.

Атап кетер адам бар – дейді осы жолдардың авторы

Ол - Шекер апайдың сіңлісі Қантымның ұлы - Иран Әмірұлы. Елге құрметті Иран Әмірұлы (1944-

делей отырып, біздің қоғам қандай заңдарға зәру екендігін сараптайтын Иран Әмір азаматтардың құқықтың сауатын жетілдіруге мән беретін. Сот, прокуратура, полиция, басқа да құқық қорғаушы салалар қызметінің сапасы туралы айтудан шаршаған емес. Оны жігіттер өз ортамызда Соқрат деп әзілдейтінбіз. Себебі оның заңдар туралы философиялық пайымдары өте қисынды, өмірлік болатын. Еліміздің дамуы оны өте қатты толғандыратын. Иран былай деуші еді: «Біздің жерімізге көз тігетіндер көп. АЛ ХАЛҚЫМЫЗДЫҢ САНЫ ӨТЕ АЗ. Халық санын көбейту үшін шетелдерден қандастарымызды шақырумен іс бітпейді. Ол үшін ішкі

сында 83 жасында дүниеден озды. Өмірінің бар саналы бөлігін халқына адал қызмет етуге арнаған Шекер апамыз өз дәуірінің күрделі кезеңінде лауазымды қызметтер атқарып, әділеттілігі мен еңбекқорлығы арқасында ел ықыласына бөленді. Еңбек еткен өңірі Қызылорда қаласының көшелерінің бірі қоғам қайраткері Шекер Ермағамбетованың атымен аталып, сол үйдің қабырғасына мемориалдық тақта орнатылған. Жалағаштағы бір мектеп Шекер апаның есімімен аталады. Сол мектепте апамызға арналған музей ашылған. Елге сіңірген еңбегі үшін «Еңбек Қызыл ту» ордені, «Құрмет белгісі» ордені және бірнеше медаль-

мүмкіндіктерді қарастыруымыз керек, яғни, демографиялық жағдайды өсіру керек» - деп, бала туған әйелдердің де жағдайын өсіру керек деген сияқты әлеуметтік мәселелерді ортаға салудан жалықпайтын. Өттең, ерте кетті...» - деген естеліктер арқылы Иран Әмірдің кім болғанынан оқырман хабардар болсын деген ниетпен жазуды жөн көрдік.

Ел есінде қалған Шекер апай

Шекер Ермағамбетова 1986 жылы Алматы қаласында отбасының орта-

дармен марапатталған. Халқына қалтқысыз қызмет еткен қазақтың белсенді бір қызының есімі әрдайым ел есінде жаңғырып, оның еңбегі мен ерлігі болашақ ұрпаққа үлгі болып қала бермек.

PS. Шекер апамыз туралы деректер Талдықорған қаласында тұратын Төребек Әбзахиұлымен болған әңгіме желісімен жазылды.

Ерғали ҚАСЫМБЕКОВ
Астана қаласы

ды. Оның жерленген орны да белгісіз. Мүмкін, ерліктің үнсіз куәсіндей бауырластар зираттарының бірінде жатқан болар... Қызыл Армия сол соғыста орасан зор шығынға ұшырап, басқа жылдарды айтпағанның өзінде, тек 1942-43 жылдары миллионнан астам адамынан айрылып, олардың 450 мыңы шайқас басында қаза тапқанын қалайша ұмытарсың...

2014) - Қазақстанның көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері еді. Қазақ ССР-нің еңбек сіңірген заңгері. 2004 – 2014 жылдары Қазақстан Республикасы Парламент Сенатының депутаты болған... Білікті заңгер туралы жазушы Рауль Мир-Хайдаров былайша еске алады.

«Қазақстанның мемлекеттің құрылымын, оның заңдарын зер-

Шекер атындағы мектеп

МАСТЕРА КАРАТАЛЬСКОГО БОКСА

Бокс для Казахстана - ударный вид спорта. Этот факт очевиден, и вряд ли кто оспорит его. Наибольшее количество медалей на олимпийских играх и чемпионатах мира приносят, именно мастера кожаной перчатки. В Каратальской долине бокс также имеет свои корни и традиции, где была воспитана плеяда боксеров, о которых мы расскажем в этой статье...

Первый победитель республиканского первенства

Им был Айдарбек Абайбекулы Жапсарбаев. Он родился в 1936 году, накануне политических репрессии прокатившейся смертельной волной по всей стране. Рос в тяжелые послевоенные годы и его становление как боксера, совпало с этими нелегкими годами. Но стойкий от рождения и крепкий по духу, он добился своего. став призером первенства СССР, 3-х кратным чемпионом Казахской ССР, серебрянным медалистом Всесоюзных студенческих игр в Тбилиси, победителем центрального совета ДСО (Добровольного спортивного общества) «Локомотив», прошедшем в таежном городе Уссурийске. Затем, уже за тренерские заслуги, был удостоен звания «Заслуженный тренер Казахской ССР», «Отличник народного образования Республики Казахстан», судья национальной категории. Айдарбек ага выступал в наилегчайшей весовой категории до 51 кг и как описывают спортивные журналисты того времени, был умным и тактический грамотным боксером. Его кошачьи мягкие движения по рингу, разнообразные и внезапные взрывные действия, а также порой применяемые серийные пулеметные удары вызывали восторг зрителей. Он свои поединки выигрывал в основном за счет технико-тактических действий. Не пропустил удары и одиночными выстрелами решал исход многих боев. Наш герой в целом предпочитал игровой бокс. Любил обыгрывать соперников в комбинационном, многоходовом стиле. Абайбек наглядно показывал, как правильно выжидать момент и как эффективно побеждать оппонента. Он окончил Казахский государственный университет (КазГУ), имея высшее образование, воспитал большое количество интересных и титулованных боксеров. Как вспоминает мастер пера Караша Караман «в начале 2000-х годов в наш город приезжал известный спортивный журналист и писатель Умирузак Жолымбетов, и встретившись с нашим чемпионом, написал большой очерк о его спортивной и общественной деятельности, который был опубликован в республиканской газете «Спорт». К сожалению эта публикация у меня не сохранилась.

Латвийский чемпион

После него ярким выступлением запомнился Калкаман Бекмухамедов, родившийся на станции Егінсу Матайской дистанции в семье железнодорожника. Он воспитанник интерната для русских классов железнодорожной школы сш № 15 г.Уштобе. По утверждению ветерана спорта Жолдасбая Алимбетова, первыми наставниками по боксу в Каратальском районе были Амангелды Омаров и Айдарбек Жапсарбаев, который наряду с директорской должностью в Каратальской ДЮСШ вел и тренерскую деятельность. Затем к ним присоеди-

нился Ким Илья Васильевич.

Видимо, кто-то из первых двух был первым наставником Калкамана. Я, лично видел его самостоятельные занятия т.к. проживал в соседнем интернате для детей казахской школы № 16. Нам, детям, начальных классов было очень интересно наблюдать за тренировками старших. После окончания школы он поступил со своим товарищем Тынышбеком Сейдахмет в Рижский институт гражданской авиации. В годы учебы он стал 3-х кратным чемпионом Латвийской ССР и победителем Прибалтийских игр, где участвовали представители спортивных дружин Латвии, Эстонии и Литвы. Успешно выступал на ринге вместе с чемпионами Европы литовцами Ричардасом Тамулис, Альгирдасом Шоцикас, Ионисом Чепулис и латышом Алоизом Туминиш, защищая на международных соревнованиях спортивные цвета Латвийской Республики. По окончании учебы он возвратился в родной Казахстан и работал в Алматинском аэропорту инженером-техником гражданской авиации. В 1969 году я воочию видел его показательный бой с серебряным призером чемпионата Советского Союза, участником матча СССР - США Маратом Жаксыбаевым из города Шымкент. Эта встреча состоялась на малой спортивной арене Центрального стадиона в Алматы. Сейчас точно не помню, что за соревнование это было, но организаторы мне, кажется, специально устроили этот бой вне рамки программы по просьбе болельщиков, так как победитель не был объявлен. Несмотря на то, что с тех пор прошло 56 лет, этот насыщенный бесконечными ударами поединок стоит перед моими глазами. Высокий для своего веса 51 кг., очень худой, но молодой Марат и небольшого роста, но широкий в плечах старше по возрасту Калкаман на ринге смотрелись очень интересно. Латвийский чемпион все время шел вперед, чтобы достать соперника, а его казахский оппонент, как мог, защищался, не подпуская к себе соперника. Оба были в хорошей физической форме и продемонстрировали техничный, зрелищный, захватывающий бой, закончившийся ничьей. Все были довольны исходом боя. После Калкамана перешел в вес до 49 кг и боксировал и спарринговал против члена сборной СССР Жандоса Кукумова из г.Алматы. Тренеры, в конце концов, отдали предпочтение алматинцу и наш земляк повесил перчатки на гвоздь. Друг детства Калкамана Тынышбек из разьезда Күрішдаласы выступал в тяжелом весе и стал бронзовым призером чемпионата Латвии. Дальше он не стал продлевать свою спортивную карьеру.

Чемпионы СССР

Наряду с Калкаманом Бекбайұлы, одним из первых успешных учеников Айдарбека Жапсарбаева был Ли Алики, родившийся в городе Уштобе в 1949 году. Он является победителем Всесоюзной спартакиады школьников, прошедший в Петраза-

водске Карело-Финской автономной Республики и чемпионом СССР среди молодежи. К тому же после переезда на постоянное место жительства в Ташкент, становится 5-кратным победителем чемпионата Узбекистана. Видевший его бои бывший председатель районного спорткомитета, а ныне почетный ветеран, кстати, в свое время завоевавший звание чемпиона Талдыкорганской области в весе до 75 кг Жолдасбай Алимбетов, тренировавшийся под руководством А.Жапсарбаева, вспомнил, что у мастера спорта международного класса Ли Алики были прекрасные физические данные и технические возможности. Среднего роста боксер отличался поставленными тяжелыми ударами, обладал стойкостью духа и чудовищной выносливостью. Эти качества отличали его от других сверстников. Во многих боях он был непробиваемым. Благодаря отточенной технике, хорошо оборонялся, к тому же, эффективно и жестко атаковал. Это приносило ему многочисленные незабываемые победы.

В те же годы на боксерском небосклоне зажглась звезда мастер спорта СССР Болата Сагындыкова, 1950 года рождения. Мой однокашник, который по окончании 7 классов Уштобинской сш. № 16 (ныне № 13) поступил в Алматинский железнодорожный техникум, затем в физкультурный институт и продолжил заниматься боксом, а начинал он у Жапсарбек ага. В 1968 году в Барнауле он в финальном бою, выиграв у российского боксера, стал чемпионом Советского Союза среди молодежи в весе 49 кг. Несмотря на легкий вес плотного телосложения караталец, в каждом бою, невзирая ни на что, упорно шел вперед. Во многих случаях выигрывал в одну калитку.

Великолепно обладая элементом бокса хук побил многих мастеровитых соперников. Умение наносить опасные боковые удары дано не каждому мастеру ринга. После чемпионство среди молодежи, он неоднократно поднимался на высшую ступеньку пьедестала чемпионата Казахстана. Вышел победителем международных турниров в Венгрии и Югославии.

Мастера джеба и апперкота

В те же годы громко звучала имя еще одного уштобинца родившегося в 1952 году Геннадия Дьячука, выступавшего в полутяжелом весе до 81 кг. Скоростной, мощный воспитанник Жапсарбаева без проблем разбирался с соперниками, укладывая многих из них на пол ринга. При этом, эффективно пробивал оппонентов передней рукой джебом. Не раз они наткнулись на его встречные отрезвляющие удары. Геннадий, является победителем Всесоюзной спартакиады школьников, прошедшей в столице Армянской ССР в Ереване, а также чемпионом СССР среди юниоров. В связи с состоянием здоровья он рано сошел с ринга.

Чуть позже блистал на ринге Ким Рудольф, появившийся на свет в 1956 году. Победитель спартакиады школьников Казахстана, участник первенства СССР в составе сборной КазССР, который проходил в столице Латвии Риге, 3-ий призер Кубка СССР, стартовавший в г.Барнауле. У него была отличная, непробиваемая забетонированная защита. Он не подпускал соперников к себе на ближнее расстояние. Обладая хорошими габаритами, редко уступал своим визави. Был мастером апперкота, то есть, обладал ударом снизу вверх.

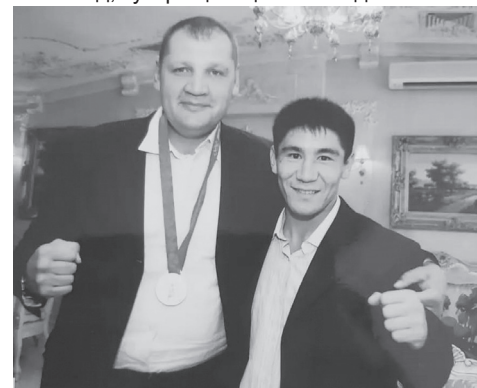
После некоторого перерыва, часто ста-

ли упоминать имя Мурата Иманкулова, родившегося в 1967 году. Победитель первенство СССР среди школ-интернатов, 2-х кратный победитель спартакиады школьников Казахстана демонстрировал на ринге приличную технику. За счет филигранной работы ног и ухода от нацеленных ударов напарников одержал немало красивых побед.

Из тех же рядов можно отметить Бекентая Молдабаева 1968 года рождения, кандидата в мастера спорта СССР, победителя спартакиады школьников Казахстана. В эти же времена любители бокса апплодировали призеру чемпионата Казахстана Талгату Балапанову, выступавшему во втором среднем весе. Жесткий, негибкий на ринге, но добродушный, человечный в жизни, мягкий по характеру рубаха парень бескорыстно любил бокс. По окончании спортивной карьеры, он стал замечательным тренером, воспитал вместе со своим наставником Жапсарбаевым известного всему СНГ Михаила Юрченко. В последние годы его жизни я не раз встречался с Талгатом на юношеских турнирах. Тогда убедился в его искреннем желании добиться со своими учениками больших побед. В то же время меня поразило его скромность и порядочность.

Грозный тяжеловес

Михаил Юрченко же оставил глубокий след в своей спортивной карьере. Его грозный вид, устрещающий взгляд вызывал

страх у соперника. Если взглянуть на его спортивные достижения, то они полны яркими победами. Чемпион СССР среди юношей и юниоров. Победитель Всесоюзных юношеских и молодежных игр. Победитель многих международных турниров прошедших за рубежом. Участник игр Доброй воли и XXVI олимпийских игр. Чемпион мира среди военнослужащих. Мастер спорта международного класса Юрченко родился в 1970 году. Его нокаутирующая мощь была запредельная.

Он не раз и не два, раз за разом отправлял соперников на настил ринга. Его сильные чувствительные удары потрясли многих тяжеловесов из разных стран мира. Порой его соперники чудом не оказывались в нокауте, еле вынося ноги из ринга. А в нокадаун соперников отправлял бесчисленное количество раз, они с невероятными усилиями поднимались на ноги. Михаил не раз был признан боксером года. Короче говоря, от него пострадало немало боксеров.

Кроме вышеупомянутых мастеров Каратальского района, было множество других участников республиканских и областных соревнований. Среди них в моей записи остались Лю Андрей, Шароглы, Таттарчук (имена не помню), братья Молдабаевы, Павел Лапердин, Нурлан Нугманов, Куат Нугербеков, Талгат Сазанбаев, Аскар Кадырбеков. Все они достойно защищали спортивные цвета каратальской земли. Их готовили с уже отмеченными титулованными наставниками тренеры Ким Владимир, Шин Владимир Владимирович, Дауренбек Жумсаков (ныне проживающий в России).

Жексенбек СУЛТАНБЕКОВ Уштобе

Бейсенбі - Четверг, 29 мамыр

 ХАБАР	
05.00, 02.00 ҚР Әнұраны 05.00 «Дүлдүлдер дүбірі» 06.00 Телехикая «Пәленшеевтер-2» 07.00 «Оян!» 09.00 Мультсериал «Питэр Пэн» 09.30, 21.00 Сериал «Зиморо-доК» 11.30 «Тамаша» 12.00 «Көзқарас» 12.30, 19.00 Телехикая «Арман-дастар» 13.30 Телехикая «Арман жолын-да» 15.00, 20.00 Телехикая «Бахар» 16.00, 23.30 Сериал «Стажер» 18.00 Новости 18.30 Жаңалықтар 22.30 «КешREC» 01.00 Сериал «Перекресток»	13.40 «Әсем әуен» 14.00 «Мақсатына жеткендер» 14.30 «Агро аймақ» 15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир 15.20 «Біздің өңір» 16.00 Новости/прямой эфир 16.20 «Біздің өңір» 17.00 «Ой-сарап» 17.30 «Жетісу әуендері» 18.00 «19 регион» /тікелей эфир 18.40 «Әсем әуен» 19.00 «Шыңыраудан шыңға» 19.30 «Ащы да болса...» 20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы) 20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы) 21.00 Итоговые новости (Алма-тинская область) 21.30 Итоговые новости (Об-ласть Жетысу) 22.00 «Біз жанбасақ» 22.45 «Әсем әуен»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.15 «П@утина» 07.00, 19.00 «Kogemiz-Шоу» 08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!» 09.00 «Доброе утро, Казах-стан!» 10.00 «Жить здорово» 10.50 «Давай поженимся!» 11.45 Сериал «Я не могу без тебя» 12.45 «Пусть говорят» 14.00, 01.35 «Новости» 14.15, 01.55 «Жаңалықтар» 14.30 «Qoslike» 18.30, 03.10 «Басты жаңалықтар» 20.00 «Главные новости» 20.35 Сериал «Феникс» 00.40 Ночной кинотеатр 03.40 Тамаша city

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар 07.20, 03.40 «Өртенген сезім» 09.10 Вечерние новости 09.50 «Было дело» 11.40 Сериал «Шеф-3» 13.40 Сериал «Марашанец» 15.40 Сериал «Раиское место» 17.40 Реальная мистика 19.40 Астарлы ақиқат 20.40 Кешкі жаңалықтар 21.00 Вечерние новости 21.40 Сериал «Шеф-3» 23.40 Сериал «Марашанец» 01.20 Сериал «Катина любовь» 05.30 «Астарлы ақиқат» 06.15 Кешкі жаңалықтар
--

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен» 07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/ 09.15 «Әсем әуен» 09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы) 10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы) 10.30 Новости (Алматы облысы) 11.00 Новости (Жетісу облысы) 11.30 «Ой-сарап» 12.00 «Шаңырақ» 12.50 «Әсем әуен» 13.00 «19 аймақ»

Жексенбі - Воскресенье, 1 маусым

ХАБАР

05.00 «Jeti qazyна» 07.00 «Күлтегін» 08.00 «Күншіктер» 09.00 «Бақытты балалық шақ» 10.30 «Большое путеше-ствие» 12.00 «Сын рэмбо» 14.00 «Азамат» 15.15 «Кеш жарық!» 16. 15 «Селфи с предками» 18.00 «7 күн» 18.45 «Народный контроль» 19.00 «Алғашқы» 20.00 «Қызық таймс» 21.00 «Коломбиана» 23.00 «Телохранитель» 00.40 «Массовое вымирание. На пороге новой эры»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Тамаша сити» 07.45,01.50 «Паутина» 08.40 «Воскресные беседы» 08.50 «Повлора на колесах» 09.40 «Пять шагов по об-лакам» 14.00 «О чем она молчит» 18.10 «Моя ужасная сестра» 20.00 «Аналитика» 20.45 «Мосгаз дело 2» 02.45 «Тамаша сити»
--

КТК

07.00 ҚР ӘНҰРАНЫ 07.05 «Мерекелік концерт» 08.00 «Сені ғана» 10.30 «Время собирать камни»
--

Жұма - Пятница, 30 мамыр

ХАБАР

05.00 «Дүлдүлдер дүбірі» 06.00 «Пәленшеевтер-2» 07.00 «Оян!» 09.00 «Питер Пэн» 09.30,21.00 «Зимородок» 11.30 «Неосеть» 11.50 «Бір кітап» 12.00 «Дәстүр» 12.30 «Армандастар» 13.30 «Арман жолында» 15.00,20.00 «Бахар» 16.00,23.30 «Стажер» 18.00 Новости 18.30 Жаңалықтар 19.00 «Алғашқы» 22.30 «ОйнаIQ» 01.00 «Перекресток»
--

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.30 «П@утина» 07.00,19.00 «Kogemiz-шоу» 08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!» 09.00 «Доброе утро, Казах-стан!» 10.00 «Жить здорово» 10.50 «Давай поженимся» 11.45 «Я не могу без тебя» 12.45 «Пусть говорят» 14.00,01.50 «Новости» 14.15,02.10 «Жаңалықтар» 14.30 «Qoslike» 18.30,03.20 «Басты жаңалықтар» 20.00 «Главные новости» 20.30 «Парламент онлайн» 20.55 «Поле чудес» 22.10 «Судья-2» 03.45 «Тамаша сити»

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар 07.20,04.00 «Өртенген сезім» 09.10 Вечерние новости 09.50 «Было дело» 11.40 «Шеф-3» 13.40 «Марашанец» 15.40 «Райское место» 17.40 «Реальная мистика» 19.40 «Дау-дамайсыз» 20.15 «LikeBas» 20.40 Кешкі жаңалықтар 21.00 Вечерние новости 21.40 «Свои» 01.40 «Катина любовь» 05.30 «LikeBas» 05.50 «Дау-дамайсыз» 06.15 «Кешкі жаңалықтар»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен» 07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/ 09.15 «Әсем әуен» 09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы) 10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы) 10.30 Новости (Алматы об-лысы) 11.00 Новости (Жетісу облысы) 11.30 «Ой-сарап» 12.00 «Ұлт ұяты» 12.50 «Әсем әуен»

14.20 «Райское место» 16.20 «Чудо по расписанию» 20.00 «Алтын ханым» 23.50 «Катина любовь» 01.50 «Шанхайская краса-вица» 03.20 «Ән мен әнші» 05.25 «Мерекелік концерт»
--

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен» 09.00 «Апта» (Жетісу об-лысы) 09.30 «Апта» (Алматы об-лысы) 10.00 «Апта» (Область Жетысу) 10.30 «Апта» (Алматинская область) 11.00 К/ф «Бір үйдің бала-сындай» 12.10 «Біздің толқын» 13.00 «Ділмар» 13.40 «Менің анам»
--

13.00 «19 регион» 13.40 «Әсем әуен» 14.00 «Шыңыраудан шыңға» 14.30 «Ащы да болса...» 15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир 15.20 «Менің анам» 15.35 «Келіп көр» 16.00 Новости/прямой эфир 16.20 «Біз жанбасақ» 17.00 «Ой-сарап» 17.30 «Жетісу әуендері» 18.00 «Әсем әуен» 19.00 «Зейнеп апаның әңгімелері» 19.30 «Абадан» 19.50 «Әсем әуен» 20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы) 20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы) 21.00 Итоговые новости (Алма-тинская область) 21.30 Итоговые новости (Об-ласть Жетысу) 22.00 «Менің балалық шағым» 22.45 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

05.58 ҚР ӘНҰРАНЫ 06.00,04.00 «Әзіл студия» 06.30,01.30 «31 әзіл» 06.50,20.00 Информбюро 08.00 «Буба» 09.00,11.30 «Великий человек-паук» 09.30,00.10 «Мұрагерлер» 11.10 «Күліп All» 12.00 «Звездная пыль» 15.00 «Робопес » 17.00 «Терминатор-2: Судный день» 21.00 «Перевозчик-3» 23.00 «Бозторғай» 02.40 «Тайм вайн» 03.00 Тик ток шоу 03.20,05.00 What 's up? 04.20 1001 Әзіл 04.30 «BALA BATLLE» 05.20 «Ризамын»
--

7 КАНАЛ

06.00,05.50 Әнұран 06.02 «Ананди» 07.00 «Сезім үшін» 08.00,18.20 «Ақ пен қара» 09.00,00.40 Жаңалықтар 09.30,01.00 Новости 10.00,20.00 «Великолепный век.Көсем» 11.00,21.00 «Бесценное время» 12.00 «Әзіл тайм» 13.00 «Дикая роза» 14.00 «Тройная защита» 16.00,22.00 «1001 ночь» 18.00 Жаңалықтар 19.30 Новости 23.40 «Динара Сатжан» 01.30 «Здоровье с Айнур Тажиной» 02.00 «Айгерім Сейфолланың сырласуы» 03.00 «Жұлдызды шаңырақта» 03.50 Q-елі 04.40 «Ата-ана. Бала-шаға» 05.10 «Зың-зың Күлпәш» 05.53 Үзіліс
--

14.00 «Ұлт ұяты» 14.50 «Әсем әуен» 15.00 К/ф «Аула сақшылары» 16.35 «Әсем әуен» 17.00 «Шашу» 17.35 «Агро аймақ» 18.00 «Единый народ» 18.30 «Келіп көр» 19.00 «Өзекжарды» 19.30 «Арнайы репортаж» 20.00 Дәурен Оқаповтың концерті 22.00 «Шіркін-ай» 23.05 «Әсем әуен»
--

31 КАНАЛ

06.00,05.00 «Әзіл студия» 07.00 «Күліп All» 08.00 «Буба» 09.00 «Великий человек паук» 09.30 «Готовим с Адель» 10.00 «Телебинго»
--

Сенбі - Суббота, 31 мамыр

ХАБАР

05.00 «Jeti qazyна» 07.00 «Алашұлы» 08.40 «Алаш ақтаңдақтары» 09.30 «Культурный кон-текст» 10.00 «Большое путеше-ствие» 11.30 «Панда и киви» 12.00 «Коломбиана» 14.00 «21 ғасыр көшбасшысы» 15.00 «Қызық таймс» 16.15 «Ақ боз үй» 18.00 «7күн» 18.45 «Біздің назарда» 19.00 «Кеш жарық!» 21.00 «Алжир.Счастливая ты,Магрифа» 21.45 «Вторая жизнь уве» 23.45 «Сакура.Иц май лайф»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Тамаша сити» 07.40,02.00 «П@утина» 09.25 «Қаймақ» 10.05 «Закон обратного волшебства» 14.25 «Судья» 18.15 «Золотая рыбка» 20.00 «Асау жаңалықтар» 20.30 «Заң мен ел» 20.55 «Мосгаз.Дело №2: Палач» 03.00 «Тамаша сити»

КТК

07.00 ҚР ӘНҰРАНЫ 07.05 «Мерекелік концерт» 08.00 «Закира» 10.00 Вечерние новости 10.40 «Свои» 14.30 «Райское место» 16.30 «Шанхайская краса-вица» 18.30 «Сені ғана» 21.00 «Время собирать камни» 00.45 «Катина любовь» 03.50 «Махаббат қашқыны» 05.30 «Закира» 06.15 «Мерекелік концерт»
--

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен» 07.30 «Таңжарық» 09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы) 10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы) 10.30 Новости (Алматы об-лысы) 11.00 Новости (Жетісу об-лысы) 11.30 «Ой-сарап» 12.00 «Баянды бақ» спектаклі 13.20 Д/ф «Ілияс»

10.25 «Лунтик.Возвращение домой» 12.10 «Ральф» 14.20 «Конекгорбунок» 17.00 «Мстители:Война бес-конечности» 20.00 «Робот по имени чапли» 22.30 «Три мушкетера: Миледи» 01.00 «Bizdin show» 02.30 «31 әзіл» 03.00 «Тик ток» шоу 03.30 «Тайм вайн» 03.50 1001 әзіл 04.00 BALA BATTLE 04.30 «What's up?» 05.30 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00,05.45 Әнұран 06.02 «Ананди»

14.00 М/ф «Қажымұқан» 14.30 «Абадан» 15.00 «Аман болайық» 15.40 Д/ф «Барлыбек» 16.20 «Менің балалық шағым» 17.00 К/ф «Бір уыс бидай» 17.35 «Ғибрат» 18.00 «Ділмар» 18.40 «Менің анам» 19.00 «Ұлт ұяты» 19.55 «Біздің өңір» 20.30 «Апта» (Жетісу об-лысы) 21.00 «Апта» (Алматы об-лысы) 21.30 «Апта» (Область Жетысу) 22.00 «Апта» (Алматинская область) 22.35 К/ф «Құланның ажалы»

31 КАНАЛ

06.00,04.40 «Әзіл студия» 07.00 «Күліп all» 07.30,03.30 «TIK TOK show» 08.00 «Буба» 09.00 «Великий человек-паук» 09.30 «Готовим с Адель» 10.00 «Алдараспан» 12.30 «Робопес» 14.30 «Батыр из прошлого» 16.50 «Ральф» 19.00 «Конекгорбунок» 21.10 «Мстители: Война бесконечности» 00.10 «16 кварталов» 02.00 «Тайм вайн» 02.30 «31 әзіл » 04.00 «Тамаша лайф» 05.00 «1001 әзіл» 05.10 BALA BATTLE 05.30 What's up?
--

7 КАНАЛ

06.02 «Ананди» 07.32 «Концерт» 09.32 «Цифровая гигиена» 10.00 «Великолепный век. Көсем» 12.30,21.00 «Бесценное время» 13.30 «Орел и решка» 14.40 «Әзіл әлемі» 16.10,22.00 «1001 ночь» 18.10 «Жарқыраған жұлдыз» 19.10 «Корпорация мон-стров» 23.00 «Вода и огонь» 01.00 Айнур Тажина 01.30 «Q-елі» 02.00 «Әйгерім Сейфолла» 02.50 Қызықты Weekend 03.40 «Жұлдызды шаңырақта» 04.10 «Ата-ана.Бала-шаға» 04.40 «Зың-зың Күлпәш» 06.05 «Үзіліс»
--

07.00 «Жұлдыз болғың келсе» 09.15 «Цифровая гигиена» 09.30 «Доктор Тажина» 10.00 «Великолепный век. Көсем» 12.30,21.00 «Бесценное время» 13.30 «Орел и Решка» 14.40 «Әзіл әлемі» 16.00,22.00 «1001 ночь» 17.00 «Корпорация мон-стров» 18.50 «Вода и огонь» 23.40 «Әйгерім Сейфолла» 00.40 «Айнур Тажина» 01.40 «Q- елі» 02.30 «Қызықты Weekend» 03.20 «Жұлдызды шаңырақта» 03.50 «Ата-ана.Бала-шаға» 04.50 «Зың-зың Күлпәш» 05.45 «Үзіліс»

ЖАЛЫҚАРАЛЫҚ ИНКЛЮЗИВТІ ЭТНОКӨРМЕ ӨТТІ

ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНЫҢ ТАЛДЫҚОРҒАН ҚАЛАСЫНДА ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫ АССАМБЛЕЯСЫНЫҢ 30 ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН «KAZAKHSTAN: ETHNO-INCLUSIVE DIALOGUE» АТТЫ ТҰҒЫШ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ИНКЛЮЗИВТІ ЭТНОКӨРМЕ ӨТТІ. ІС - ШАРАНЫ ОБЛЫСТЫҚ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУДЫ ҮЙЛЕСТІРУ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК БАҒДАРЛАМАЛАР БАСҚАРМАСЫ МЕН ТАЛДЫҚОРҒАН ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ҚОЛДАУЫМЕН «МЕЙІРІМ» МҮГЕДЕКТЕРДІҢ ҚОҒАМДЫҚ БІРЛЕСТІГІ ҰЙЫМДАСТЫРДЫ, - ДЕП ХАБАРЛАЙДЫ ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫ ӘКІМІНІҢ БАСПАСӨЗ ҚЫЗМЕТІ.

Ерекше қажеттілігі бар жандардың өз қолымен жасаған авторлық бұйымдарының таныстырылуына ерекше назар аударылды.

Біз шығармашылықтың шегі жоқ екенін көрсетуге тырыстық. Мүгедектігі бар адамдар жай ғана көрермен емес, мәдени диалогтың толыққанды қатысушысы да бола алады. Бұл көрмеде біз мұны ашық жариялауға мүмкіндік алдық. Біз жай ғана көрме емес,

қарым-қатынас орнататын, шабыт алатын, жаңа мүмкіндіктерге жол ашатын алаң құруға тырыстық. Көптеген қатысушылар

іс-шара барысында жаңа тұтынушылар мен серіктестер тапты, - деп атап өтті «Мейірім» МҚБ төрағасы Гүлвира Таубалдинова.

Жалпы көрмеге келушілер отандық және Ресей, Түркия, Өзбекстаннан келген шетелдік шеберлердің қолынан шыққан бұйымдарының көрме-жәрмеңкесін аралап, қолөнершілердің шеберлік сабақтарына қатысып, жергілікті әртістер мен шығармашылық ұжымдардың өнерлерін тамашалады.

Бұл іс-шара түрлі мүмкіндіктер мен көзқарастардағы адамдар арасында алтын

көпір қызметін атқаратын ашық және толерантты қоғам құруға бағытталған маңызды қадам болды.

Жетісу облысындағы көрме ұйымдастырушылардың айтуынша, өңірде әр адамның өз құндылығын сезіндіретін және өз әлеуетін іске асыра алатын инклюзивті қоғамды дамытуға бағытталған бастамаларға әрдайым қолдау білдіріледі.

**Суретті түсірген
Олжас Құрмашев**

АНА ТІЛІ

ҚАЗАҚ ТІЛІ – ЕҢ БАЙ ТІЛ

Қазақ тілі - өте бай, айтылуға орамды, көркем тіл. Тіл байлығын игеру-ана тілін қадірлейтін, тіл мәдениетінің шыңына қол созатын адамның әрекеті.

Әр адамның азаматтық қасиеті өз халқын өзінің атамекенін қалай сүюімен, өз ана тілін қалай білуімен өлшенбек. Әркімнің тілге деген құметінен өз анасына, өз ұлтына, өз Отанына деген құрметін білуге болады. Ана тілін ұмытқан адам өз халқының өткенінен де, болашағынан да қол үзеді. Қазақ тілі-халқымыздың рухани байлығы, атадан балаға, ұрпақтан-ұрпаққа мирас болып қалап отырған баға жет-

пес асыл мұра. Ана тілдің қасиеті туралы қанша айтсақ та таусылмайды. Азаматтық қолындағы барлық асыл заттары тозады, жоғалады, ал тіл – тозбайтын ең қымбат мұраладың бірі. «Ана тіл дегеніміз - сол тілді жасаған, жасап келе жатқан халықтың баяғысын да, бүгінгісін де, болашағын да, танытатын, сол халықтың мәңгілігін айқындаушы басты құрал. Ана тілін тек өгей ұлдары ғана менсінбейді, өгей ұлдары ғана аяққа басады» деп Ғ.Мүсірепов айтқандай,

елдің болашағын, тілдің болашағын сақтау-баршаның міндеті. Қазіргі жаһандану кезінде еліміздің ақпараттық кеңістігін әлемдік стандарттарға сай кеңейте отырып, мемлекеттік тілді ұлттық қауіпсіздіктің маңызы бір нысаны ретінде жетілдіру және қорғауды қамтамасыз еткенімізді абзал.

Қазақстан Мәңгілік ел болуды дара жолына түсті. Тұңғыш Президент, ең алдымен, алдымызға рухани жаңғыру міндетін қойды. Қазақ тілі - біздің рухани негізіміз. Осы тіліміздің халықаралық мәртебесін көтеру – өркениетке жетудің басты кепілі.

Тіл мәселесі күн тәртібінен түспейді. Бұл жөнінде Президент Жолдауларында, стратегиялық, бағдарламалық, мақалаларында да көңінен айтылып жүр. Жолдауларда мемлекеттік тіл саясынан дамыту мақсатында жаңа бағытұсынылып келеді. Бұл әрбір қазақстандық үшін бүгінгі күннің талабына орай әр адамның тұлғалық дамуына септігін тигізеді. Дегенмен біз ана тілімізді ұмытпауға, оны таза әрі мәдениетті түрде қолдануға, мемлекеттік тіл саясының жаңаша қарқынымен дамуына үлес қосуға тиіспіз.

**Ғайнагүл ТӨКЕНОВА,
Жетісу облысы Талдықорған қаласының мамандандырылған тергеу соты әкімшісінің бас маманы.**

ЗАКОН И ПОРЯДОК

НА ЗАЩИТЕ ПРАВ И ИНТЕРЕСОВ ДЕТЕЙ

Защита прав и законных интересов несовершеннолетних является одним из приоритетных направлений государственной социально-правовой политики Казахстана.

Алименты – это денежное или материальное содержание, которое одно лицо обязано предоставить другому лицу, имеющему право на его получение, согласно Кодексу «О браке (супружестве) и семье».

Согласно статье 6 Кодекса суммы, причитающиеся ребенку в качестве алиментов, поступают в распоряжение родителей или других законных представителей ребенка и расходуются на содержание, образование и воспитание ребенка.

Взыскание алиментов – это процесс принудительного взимания алиментов с лица, по тем или иным основаниям, уклоняющегося от их добровольной оплаты. Обратиться в суд с заявлением о взыскании алиментов можно независимо от срока, истекшего с момента возникновения права на алименты, если алименты не выплачивались ранее по соглашению об уплате алиментов. При этом алименты присуждаются с момента обращения в суд, а за прошедший период могут требоваться не более чем за 3 предыдущих года, если будет установлено что до этого периода деньги на содержание не передавались.

Судебный исполнитель может и должен осуществлять систематический контроль за правильностью и своевременностью удержания алиментов. Как минимум раз в квартал и по обращению взыскателя в любое время.

Как показывает практика, одним из основных проблем взыскания алиментов является то, что на сегодняшний день не существует эффективных методов выявления доходов должника. Если должник не имеет

и не старается искать работу, то задолженность по алиментам определяется исходя из среднереспубликанской заработной платы.

В отношении должников, уклоняющихся от уплаты алиментов на содержание своих несовершеннолетних детей, принимаются самые строгие меры воздействия, направленные на принудительное исполнение требований исполнительного документа о взыскании алиментов.

Существенной мерой воздействия является установление должнику временного ограничения на выезд за пределы Республики Казахстан до полного исполнения требований исполнительного документа, а также установление временного ограничения в сфере выдачи и действия лицензий, разрешений и специальных прав, в том числе право на вождение автомобильным транспортом, также предусмотрена административная и уголовная ответственность за неуплату алиментов на содержание несовершеннолетних детей.

Статья 139 УК РК предусматривает уголовную ответственность за неисполнение обязанностей более трех месяцев родителем по уплате средств по решению суда на содержание несовершеннолетних детей, и устанавливает наказание в виде привлечения к общественным работам, ограничения свободы либо лишения свободы до 2 лет.

**Бибигүл ТАЛИМЖАНОВА,
частный судебный исполнитель
области Жетысу**

Частный судебный исполнитель (ЧСИ) имеет право наложить арест на счета, имущество должника, удерживать часть заработка, обратиться взыскание на жилье. И в этом нет ничего противозаконного.

О ЧАСТНЫХ СУДЕБНЫХ ИСПОЛНИТЕЛЯХ

Потому что он занимается исполнением как судебных решений, так и других уполномоченных органов и лиц. К примеру, нотариусов.

Их работа заключается в том, чтобы выполнить решение суда, которое было вынесено после разбирательства. Должен быть обязательный к исполнению документ, заверенный печатью (документ может называться: исполнительный лист, исполнительная надпись, постановление суда, налоговый приказ, предписание о необходимости уплаты штрафа и тому подобное).

Полный список обязанностей частного судебного исполнителя выглядит так: наложение ареста на имущество должника, то есть запрет на распоряжение этим имуществом, включая деньги и ценные бумаги; наложение ареста на деньги и имущество должника, находящиеся в банках, организациях, осуществляющих отдельные виды банковских операций, а также в страховых организациях; изъятие движимого имущества должника; изъятие недвижимого имущества должника; запрет должнику на совершение определенных действий, в том числе запрет органам юридического лица на принятие решений, а равно приостановление действия принятых решений по отчуждению имущества, имущественных и неимущественных прав, ценных бумаг и долей в уставном капитале и имуществе юридического лица; запрет должнику на использование принадлежащего ему на праве собственности имущества, в том числе деньги, либо указание на его использование в установленных судебным исполнителем пределах; опечатывание имущества

должника; изъятие правоустанавливающих документов; запрет другим лицам на передачу имущества, в том числе денег, должнику или выполнение по отношению к нему иных действий.

Кроме того, ЧСИ может подать в суд прошение о выдаче запрета для должника на выезд за пределы Казахстана. Такой запрет вступает в силу после истечения пяти рабочих дней со дня надлежащего извещения должника о применении подобной меры и направляется в Пограничную службу КНБ РК. Важно, чтобы ЧСИ смог доказать, что уведомил вас о наложении ограничения. Запрет на выезд может быть приостановлен в случае необходимости проведения лечения за пределами Казахстана, для чего ЧСИ выносит постановление, которое тоже должен санкционировать суд.

Частный судебный исполнитель не вправе совершать исполнительные действия, если сумма взыскания превышает размер страховой суммы по договору страхования его гражданско-правовой ответственности. Тогда как для государственного судебного исполнителя не требуется вовсе какого-либо договора страхования.

Согласно статье 118 закона «Об исполнительном производстве и статусе судебных исполнителей», оплата деятельности ЧСИ производится за счет средств должника и устанавливается в размере от 3 до 25% – в зависимости от категории дел и суммы взыскания, но не более 10 000 МРП.

**Ержан ХИЗАТОВ,
частный судебный исполнитель
по области Жетысу**

КЕЗЕКТЕН ТЫС КОНФЕРЕНЦИЯ

ОБЛЫСТЫҢ СОТ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ЖАҢА ЕКІ ҚҰРЫЛЫМ

ҮСТІМІЗДЕГІ ЖЫЛДЫҢ 17-АҚПАНЫНДА ТАЛДЫҚОРҒАН ҚАЛАСЫНДА «ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ СУДЬЯЛАР ОДАҒЫ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ БІРЛЕСТІКТІҢ ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫНЫҢ КЕЗЕКТЕН ТЫС КОНФЕРЕНЦИЯСЫ ӨТТІ. БҰЛ КОНФЕРЕНЦИЯДА ОБЛЫСТЫҚ СОТ ЖҮЙЕСІН ДАМУЫНА ТҮСУГЕ ҰҚПАЛ ЕТЕТІН МАҢЫЗДЫ ШЕШІМДЕР ҚАБЫЛДАНДЫ. НАҚТЫРАҚ АЙТСАҚ, ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫ СУДЬЯЛАР ОДАҒЫНЫҢ ЖАНЫНАН ЕКІ ҚОҒАМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМ: АРДАГЕР СУДЬЯЛАР ЖӘНЕ ЖАС СУДЬЯЛАР КЕҢЕСТЕРІ ҚҰРЫЛДЫ.

Жас судьялар кеңесін құру және жас мамандарға қолдау білдіру, оларға мамандықтың қыр-сырын үйретіп, ары қарай елдегі әділдік жолында елеулі еңбек етуге баулу – жауапты әрі маңызды іс. Бұл облыстағы судьялар мәртебесін асыруға, судьяларға деген көзқарастың дұрыс қалыптасуына септігін тигізері сөзсіз. Қазіргі таңда Әділетті Қазақстанды құруда дәл жаңа буындағы судьялардың рөлі ерекше және тәуелсіз сот жүйесіне өз ісінің маманы саналатын, заңдарды бес саусағындай білетін және оларды жұмыс барысында оңды қолдана алатын судьялар ауадай қажет.

Сот беделі заңға сай, әділ, объективті және шынайы қабылданған шешімдер негізіндегі жұмыс сапасына қарай бағаланады. Жалпы әлемдік тәжірибеде судьялар өз қызметі барысында үздіксіз білім алу, менторлықтан өту, жетілу, біліктілігін арттыру тұрақты түрде жүзеге асырылады. Біліктілікті арттырудың дәстүрлі тәсілдерінен бөлек көптеген сот жүйелері өзін жетілдіру бойынша үздіксіз жұмыс істеуге мүмкіндік береді. Яғни, кәсіби машықтар мен біліктілік өте маңызды, алайда бұл мықты әрі тәуелсіз сот жүйесінің қалыптасуына жеткіліксіз фактор.

Судья болу – әділдік орнатудың моральдық және әдеп стандарттарына сай болу деген сөз. Міне, осындай міндеттерді жүзеге асыру үшін сот жүйесінде тәлімгерлік жасаудың жаңа формасы – менторлық деген түсінік пайда болды және белсенді бола бастады. Білім беру бағдарламаларымен салыстырғанда менторлық бағдарламаларына қатысу тәлімгер тарапынан да, тәлім алушы тарапынан да ерікті. Олардың міндеттері де өзгеше. Тәлімгерліктің міндеті – жас судьяларды оқытуға көмек беру, олардың машықтарына машық қосу, білімін бағалау. Жас судьялар ерікті түрде білімін жетілдіріп, түрлі кейстерді талдап, тәжірибе алмасуға мүмкіндік алады. Жұмыс өтілі аз жас мамандар үшін бұл кәсіби дамуға, судья ретінде өзін жетілдіруге, кемшін тұстармен жұмыс істеуге үлкен ынта береді.

Жетісу облысында құрылған екі жаңа құрылым – Ардагер судьялар кеңесі мен Жас судьялар кеңесі де дәл біз жоғарыда атап өткен тәжірибе алмасу, кейстерді талдап, әділдік дәнегін егу, заңдарға адалдық пен адамгершілік қағидаттарына мұқият болу, таразы басын тең ұстап, шешім шығару кезінде қателікке бой ұрмау сынды аса маңызды дүниелерді басты назарда ұстауға мүмкіндік береді. Сонымен

бірге «Сот менторлығы» ережесіне жүзеге асырудың ұтымды көріністерінің бірі болып саналады.

Аталған конференцияда Жетісу облысының Ардагер судьяларының кеңесі және Жас судьялар кеңесі туралы ережелер бірауыздан бекітіліп, екі құрылымның құрамы іріктелді. Мәселен Жетісу облысы Ардагерлер кеңесінің төрағасы ретінде отставкадағы бірнеше судьяның кандидатурасы ұсынылып, дауыс беру жүйесі арқылы Қ.М.Иманханов таңдалды. Одан бөлек, хатшысы ретінде Г.М.Башенова, мүшесі болып А.С.Теміралиева сайланды. Ал, жас судьялар кеңесі құрамына Талдықорған қалалық сотының судьялары Ө.Ө.Әбдіхаев, Ш.С.Диқанбай, Ескелді аудандық сотының судьясы Г.Е.Аселбаева сайланды.

Алдағы уақытта бұл екі кеңесің жұмысы үйлестіріліп, өзара тәжірибе алмасу, практикалық дағдыларды бөлісу, әлемдік тәжірибеге сай әділдік пен сот әдептерінің нормаларына сай жұмыс істеу, Қазақстан Республикасының заңдарының сақталуы, қарама-қайшылыққа толы күрделі істерде оңды шешім шығару секілді басым бағыттар бойынша іс-шаралар жоспары бойынша жұмыс істейтін болады.

2022 жылы жүргізіліп отырған сот реформасы шеңберінде Жоғарғы Сот Кеңесі Мемлекет басшысының 2022 жылғы 1 қыркүйектегі Қазақстан халқына Жолдауында айтқан, сондай-ақ «Әділетті Қазақстан: бәріміз және әрқайсымыз үшін. Қазір және әрдайым» сайлауалды бағдарламасында берілген тапсырмаларын жүзеге асыру бойынша судьялар корпусын қайта іріктеп жаңғыртуды, нақты

кадрлық функциялары бар, толыққанды орган ретінде Жоғары Сот Кеңесінің рөлі мен мәртебесін нығайтуды, судьялардың тәртіптік жауапкершілігі мен институтын жетілдіруді көздейтін шаралар қабылдағаны белгілі. Бұл шаралар қатарында жас судьяларды бақылау тетіктерін жетілдіру, олардың біліктілігін арттыруға мән беру, одан бөлек жаңа заман талабына сай онлайн форматтарда ашық сот жүргізудегі біліктілігін арттыру сынды шаралар бар.

Мемлекет басшысы Қ.Тоқаевтың 2022 жылғы 9 тамыздағы № 973 Жарлығына сәйкес Жетісу облыстық соты құрылып, өз қызметін бастады. Ал 2022 жылғы 3 мамырдағы №887 Жарлығына сәйкес, қазіргі Жетісу облысына қарасты Ақсу, Алакөл, Ескелді, Қаратал, Кербұлақ, Көксу, Панфилов, Сарқан аудандары мен Талдықорған және Текелі қалалары Алматы облысының құрамынан бөлініп шықты. Жаңа облыс болғанымен, мұнда біліктілігі жоғары, кәсіби маман саналатын 57 судья жұмыс істейді. Судья мансабына іріктелген, конкурстық талаптарға сай қызметіне кіріскен жас мамандар саны да аз емес. Алдағы уақытта мұндай судьялардың заманауи келбетін қалыптастыруға, беделін нығайта түсуге қатысты шаралар кешені, сенинарлар, тренингтер, дөңгелек үстелдер және т.б. жүзеге асырылмақ.

Ұлан МАМЫТБЕК,
Сарқан аудандық сотының төрағасы,
«Қазақстан Республикасының судьялар одағы» РҚБ Жетісу облысы бойынша филиалының мүшесі.

ОҢАЙЛАТЫЛҒАН ІС ЖҮРГІЗУ

ІСТІ ҚАРАУ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРЫП, УАҚЫТТЫ ҮНЕМДЕЙДІ

Қазақстанның сот жүйесінде дүркін дүркін реформалар жүргізіліп, сот төрелігін атқарудың сапасын жақсарту, әділетті де дұрыс шешім қабылдау мақсатында істі қараудың тиімділігін арттыру тетіктерін жетілдіре түсу жолында игілікті істер атқарылып келеді. Бұл тұрғыда азаматтық іс жүргізуге байланысты да ауқымды істер жүзеге асырылып жатыр. Өйткені, бүгінгі таңда азаматтық іс жүргізудің алға қойған мақсаттары мен міндеттерінің бірі сотта істі қараудың тиімділігін арттыру, уақытты үнемдеу болып табылады. Осыған байланысты 2016 жылы қабылданған Азаматтық процесстік кодекстегі өзгерістің бірі – оңайлатылған іс жүргізудің енгізілуі. Оңайлатылған іс жүргізу – азаматтық процесстегі іс жүргізудің жаңа бір түрі, азаматтық процесстің жаңа институты.

Қазақстан Республикасы Азаматтық процесстік кодекстің 13-тарауында оңайлатылған іс жүргізу тәртібі туралы айқындалған. Оңайлатылған іс жүргізуді енгізудің басты мақсаты — ең алдымен экономикалық жағынан қаражатты және азаматтық соттың, сонымен қатар тараптардың уақытын үнемдеу. Дегенмен, оңайлатылған іс жүргізу кезінде ҚР АПК-нің 2 бөлімі, 1-кіші бөлімінде көзделген барлық міндеттемелер орындалуы, сонымен қатар азаматтық процесстің басты принциптері сақталуы тиіс.

Азаматтық процесстік кодекстің

жауапкердің өзі негіздейтін құжаттар мен дәлелдемелерді беруі үшін мерзім белгілейді. Пікірді, дәлелдемелерді және өзге де құжаттарды ұсыну үшін сот белгілеген мерзімдер өткеннен кейін тараптарды шақырмай-ақ, істі оңайлатылған (жазбаша) іс жүргізу тәртібімен қарайды.

Сот шешімді қабылдаған кезде тараптардың ұсынған түсініктеме, қарсылық және дәлелдемелерін басшылыққа алады. Бір айта кетерлігі, істі оңайлатылған іс жүргізу тәртібімен қарау барысында хаттама жүргізілмейді және істерді оңайлатылған (жазбаша) іс жүргізу тәртібімен қарау мерзімі ұзартылуға жатпайды.

Сәтжан СЕЙІТКЕРІМ,
Көксу аудандық сотының аға сот приставы.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ

ӘЛЕУМЕТТІК КЕСЕЛМЕН КӨП БОЛЫП КҮРЕССЕК...

ТӨРТКҮЛ ӘЛЕМГЕ ТҮГЕЛ ТАРАҒАН ӘЛЕУМЕТТІК ДЕРТ – СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ӘДЕТТЕ КҮШТІ ӘРІ ЗИАНДЫ ЖАҒЫНАН КЕЗ КЕЛГЕН ЕЛДІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ДАМУЫНА ӘСЕРІН ТИГІЗЕДІ. ҚАЗАҚСТАН 2030 – ДАМУ СТРАТЕГИЯСЫНДА КӨРСЕТІЛГЕН СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕСУ ІС-ШАРАЛАРЫ ҚҰҚЫҚТЫҚ МЕМЛЕКЕТТІҢ ПАЙДА БОЛУЫ МЕМЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЖАҢАШЫЛДАНУЫМЕН ТЫҒЫЗ БАЙЛАНЫСТЫ.

Сыбайлас жемқорлық – бұл ұйымдасқан қылмыс катализаторы, оның өмір сүру ортасының қажетті бар бөлігі: Бір-бірімен тығыз байланысқан бұл құбылыстар мемлекетке де, қоғамға да өте қауіпті әсіресе жаңа қалыптасып келе жатқан демократия жағдайында коррупция ұятқа қалдыруы мүмкін, мелекеттік қызметтегі адамдардың сеніміне тазалығына күмән туғызады, сенімсіздік оларға ғана емес, жалпы мемлекет беделіне нұқсан келеді, конституциялық құқықтар тапталады, заңдылық принциптері бұзылады, сол себепті еліміздің дамуы, одан әрі өсуі тежеледі. Осының барлығы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті заңмен реттеу қажет екенін көрсетеді.

Сонымен қатар, бұл әлеуметтік дерт құқықтық демократиялық мемлекет құрудың принциптерін бұзып, ұлттық қауіпсіздік мүдделеріне нақты қауіп туғызады. Сыбайлас жемқорлық ұғымымен жалғыз пара алуды ғана баламалауға ғана болмайды, өйткені, бұл қылмыстың осы түрінің көп көріністерінің бірі ғана. Қазіргі сыбайластық-өзінің мүддесі үшін заңды айналып өту жолымен материалдық және заңдық артықшылықтар алу. Ол мемлекеттік ресурстармен әртүрлі қылмыстық құбылыстар өз-өзінен ұласып кете береді.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері жөнінде кеңесте

сөйлеген сөзінде: «Жемқорлық әрекеті үшін сотталған азаматтарды шартты түрде мерзімінен бұрын босатуға тыйым салынды. Соттарға, құқық қорғау қызметкерлеріне, пара бергендерге және делдалдарға қатаң жаза қолданылатын болды. Жалпыға бірдей салық декларациясын тапсыруды бастадық. Осы және басқа да шаралар айтарлықтай нәтиже беріп, жемқорлық деңгейі төмендеді. Дегенмен, түбегейлі өзгеріс әкелген жоқ. Мұны ашық айтуымыз керек. Азаматтарымыз әлі де күнделікті өмірде сыбайлас жемқорлық жағдайларымен бетпе-бет келуде», – деп атап көрсеткен болатын.

Мемлекет басшысының тапсырмасын жүзеге асыру нәтижесінде елімізде сыбайлас жемқорлықпен күрес кең ауқымды қамтыған науқанға айнал

ды. Жемқорлықпен ел болып күресіп жатқанымызбен қоғамымызда әлі болса жемқорлықтың орын алуы, еліміздің экономикалық дамуы мен оның өркендеуіне кері әсерін тигізетіні баршамызға белгілі. Осыған байланысты тек құқық қорғау органдары ғана емес, барлық мемлекеттік және қоғамдық құрылымдар, бүкіл әлеумет, әр азамат оған қарсы тұруға шешім қабылдауы керек, сонда ғана жемқорлыққа жол берілмесі анық. Сондықтан да біз сыбайлас жемқорлықтың жолын кесудің және қоғамда оның кез-келген көрінісіне ымырасыздық ахуалын қалыптастырудың жағдайын жүйелі түрде жасауға атсалысуымыз керек. Сонда ғана, көпшілікпен бірлесе жұмыс жүргізгенде ғана істің ілгері басары даусыз.

Аида НҰРҒАЛИЕВА,
Жетісу облысының қылмыстық істер жөніндегі мамандандырылған ауданаралық соты әкімшісінің басшысы.

ДЕПУТАТСКОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ВВЕСТИ ОФИЦИАЛЬНЫЙ ВЫХОДНОЙ НА ДЕНЬ ЗАЩИТЫ ДЕТЕЙ

О НЕОБХОДИМОСТИ 1 ИЮНЯ ВНЕДРИТЬ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПРАЗДНИК ЗАЯВИЛИ МАЖИЛИСМЕНЫ. КАЗАХСТАНСКИЕ ДЕПУТАТЫ ПРЕДЛОЖИЛИ ДОБАВИТЬ В КАЛЕНДАРЬ ЕЩЕ ОДИН ОФИЦИАЛЬНЫЙ ВЫХОДНОЙ, СООБЩАЕТ ИСТОЧНИК SPUTNIK.KZ.

Мажилисмен Кенжегул Сейтжан озвучил запрос в адрес Минтруда, в котором предлагает 1 июня — День защиты детей сделать государственным праздником.

«На сегодняшний день Казахстан делает ставку на развитие человеческого капитала и должное воспитание нового поколения. Внедрение государственного праздника — Дня защиты детей, может закрепить эти приоритеты в общественном

сознании. В этом контексте внедрение практики празднования Дня защиты детей на государственном уровне приобретает особое значение», - сказал депутат.

Это позволит укрепить семейные ценности и институт семьи, уверен Сейтжан, в том числе благодаря предоставленной родителям возможности проводить больше времени с детьми.

ОБРАЗОВАНИЕ

ВИЦЕ-МИНИСТР НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ ТАЛГАТ ЕШЕНКУЛОВ РАССКАЗАЛ О РАЗМЕРЕ СТИПЕНДИЙ В НОВОМ УЧЕБНОМ ГОДУ, ПЕРЕДАЕТ КОРРЕСПОНДЕНТ АГЕНТСТВА KAZINFORM.

КАК ВЫРАСТУТ СТИПЕНДИИ СТУДЕНТОВ С 1 СЕНТЯБРЯ

По словам вице-министра, с 1 сентября этого года будет увеличен размер стипендий обучающихся. Для бакалавриата размер стипендии составит 52 372 тенге, для магистратуры — 117 098 тенге, для докторантуры — 262 500 тенге.

То есть, размер стипендий на уровне бакалавриата увеличится в 2 раза по сравнению с 2020 годом, а на уровне магистратуры и докторантуры — в 1,75 раза, - отметил Талгат Ешенкулов на заседании Правительства

Кроме того, он сообщил, что активно ведутся работы по инфраструктурным проектам.

На сегодня дефицит мест в общежитиях сократился с 82 500 в 2019 году до 14 873 койко-мест в 2024 году. Хочу отметить, что для детей с особыми образовательными потребностями госуслуга по предоставлению мест в общежитиях предоставляется в проактивном формате, - сказал вице-министр

Он также добавил, что за последние 5 лет количество образовательных грантов в Казахстане возросло в 1,4 раза. На 2024–2025 учебный год выделено 93 116 грантов (бакалавриат — 77 084, магистратура — 13 113, докторантура — 2 919).

ЗДОРОВЬЕ

ПРОВЕДЕНА УНИКАЛЬНАЯ, СЛОЖНАЯ ОПЕРАЦИЯ

КАК ПЕРЕДАЕТ ПРЕСС-СЛУЖБА ВЕДОМСТВА, В РЕСПУБЛИКАНСКОМ НАУЧНОМ ЦЕНТРЕ ПЕДИАТРИИ И ДЕТСКОЙ ХИРУРГИИ БЫЛА УСПЕШНО ПРОВЕДЕНА СЛОЖНЕЙШАЯ ОПЕРАЦИЯ РЕБЕНКУ 3-Х ЛЕТ, СТРАДАЮЩЕМУ МНОЖЕСТВЕННЫМИ КИШЕЧНЫМИ СВИЩАМИ НА ПЕРЕДНЕЙ БРЮШНОЙ СТЕНКЕ ОТ ТЯЖЕЛЫХ ПОСЛЕДСТВИЙ ПЕРЕНЕСЕННОГО ОСТРОГО АППЕНДИЦИТА, ОСЛОЖНЕННОГО РАЗЛИТЫМ ГНОЙНО-КАЛОВЫМ ПЕРИТОНИТОМ. ПАЦИЕНТ РАНЕЕ ПЕРЕНЕС МНОЖЕСТВО ОПЕРАТИВНЫХ ВМЕШАТЕЛЬСТВ ПО МЕСТУ ЖИТЕЛЬСТВА, В РЕЗУЛЬТАТЕ КОТОРЫХ У РЕБЕНКА БЫЛА ВЫДЕНА РАЗГРУЗОЧНАЯ ЕЮНОСТОМА, ПОСЛЕ ЧЕГО У РЕБЕНКА ОСЛОЖНЕНИЕ В ВИДЕ КИШЕЧНЫХ СВИЩЕЙ.

Впервые ребенок заболел в октябре 2022 года, тогда ребенок был экстренно госпитализирован по месту жительства с диагнозом: «Острый гангренозно-перфоративный аппендицит, множественные межкишечные абсцессы, разлитой гнойно-каловый перитонит», ребенок был прооперирован.

Несмотря на проведенное лечение, у ребенка сохранялись осложнения в виде пареза кишечника, что потребовало дополнительных операций, включая резекцию тонкой кишки, выведение разгрузочной еюностомы с формированием кишечного анастомоза. В последующем в раннем послеоперационном периоде отмечается осложнение - формирование кишечных свищей на передней брюшной стенке.

Как говорится простых операций не бывает!!!

Далее пациент находился под амбулаторным наблюдением. Но в апреле 2025 года ребенок вновь был госпитализирован в областную больницу по месту жительства в связи с осложнениями, связанными с нарушением ухода за стомой

и в целом за ребенком. Мальчик был госпитализирован с выраженным воспалением кожи передней брюшной стенки, с кровянистыми выделениями со свищей. Учитывая тяжесть предстоящей операции, пациент был переведен в НЦПДХ, где 6 мая 2025 года после всех обследований, выполнена сложная реконструктивная операция с ликвидацией свищей, восстановлением кишечной проходимости и устранением стомы. Операция длилась 4,5 часа и прошла без осложнений. Таким образом, хирурги НЦПДХ успешно провели уникальную, сложнейшую реконструктивную операцию трехлетнему ребенку с множественными кишечными свищами передней брюшной стенки и носителя разгрузочной еюностомы

Операция была проведена успешно заведующим отделением хирургии - Калабаевой Молдир Махсутхановной, хирургами Афлатоновым Нуржан Бакытбековичем и Касеновым Шалкар Ерсановичем которые имеют опыт по хирургической коррекции тяжелых врожденных пороков и после множества операций.

«В настоящее время состояние ре-

бенка стабильное, послеоперационный период протекает без осложнений. Отмечается положительная динамика: восстановлена функция кишечника, улучшилось общее самочувствие. Для нас это не просто хирургическая победа. Это шаг к полноценной жизни для маленького пациента. Мы дали ему шанс на здоровое детство и будущее», отметила заведующая отделения хирургии №1 Молдир Калабаева.

Данный случай — пример возможностей современной детской хирургической службы в Казахстане и свидетельство того, что даже самые сложные клинические ситуации могут быть успешно решены.

Ш. ХАМИТОВ.

БОКС

ТОҒЫЗ МЕДАЛЬ ЖЕҢІП АЛДЫ

КСРО спорт шебері Мұхаметкерім Хамитұлы БЕКЕЖАНОВТЫҢ жүлдесі үшін бокстан 2013 – 2014 жылғы жасөспірімдер арасында Талдықорған қаласының ашық турнирі өтті. Жүзден астам балғын бокшы бағын сынаған бұл сында Жетісу облысының Жекпе жек мектебінің түлектері тамаша табысқа жетті. Білікті бапкерлер К.Бекбаев, К.Жазықбаев, Б.Аязов, К.Оразалинов және Н.Мажинов жаттықтыратын өрендер 3 алтын, 3 күміс және 3 қола медальды команда қоржынына салып, аталған мектеп боксшылары жалпы командалық есепте жүлделі екінші орынды еншіледі.

Жекелей сында 40 келі салмақта Ернар Мұхаметжанов жеңімпаз атанса, 70 келі салмақ дәрежесінде Шерхан Болатқалидың мерейі үстем болды. Бұл екеуін де екі жылдан бері танымал бапкер Нұржан МАЖИНОВ жаттықтырып,

бокс өнерінің қыр-сырына баулып жүр. Үшінші алтын медальдың иегері Самат Бек 49 келі салмақ дәрежесінде шаршы алаңға шығып, қарсыластарының бәрін шаң

қаптырды. Бұл талантты боксшыны тәжірибелі бапкер Р.Оразалинов жаттықтырады.

- Біздің мектептің түлектері қандай жарыстарда болсын бас жүлде үшін таласып, жақсы нәтижелерге қол жеткізіп жүргені баршаға аян. Бұл бір жағынан жаттықтырушылар мен боксшылардың бірлесіп еңбектеніп, төккен тері мен еткен еңбегінің нәтижесі болса, екінші жағынан жаттығуды сапалы әрі тиімді өткізуге қолайлы жағдай жасап, жаттығу залдарын қажетті жабдықтармен жан жақты қамтамасыз етуді ұйымдастырып жүрген Жекпе жек мектебінің директоры Батыр Оралбайұлы Машековтың қамқорлығының арқасы екені де даусыз. Сондықтан, «Жақсының жақсылығын айт – нұры тасысын» дегендей, орайы келгенде мектебіміздің директоры Батыр Оралбайұлына жаттықтырушылар мен оқушыларымыздың атынан айтар алғысымыз шексіз!,- деп ойын ортаға салды Нұржан Мажинов.

АҚСУЛЫҚТАРДЫҢ АСЫҒЫ
АЛШЫСЫНАН ТҮСТІ

Ақсу ауданының Жансүгіров ауылында бокстан 2012-2014 жылғы кіші жасөспірімдер арасында Кеңес одағының батыры, 28 Панфиловшылардың бірі Нұрсұлтан Есеболатовты еске алуға арналған облыстық ашық турнир өтті. 2 күнге созылған бұл додаға 100-ге жуық жас боксшылар қатысып, балғын боксшылар 16 салмақ дәрежесі бойынша бәсекеге түсті.

Жасөспірімдер арасында салауатты өмір салтын сақтауға, қазақ боксшыларының жетістіктерін кеңінен дәріптеу мақсатында өткізілген осы турнирдің қорытындысы бойынша жеңімпаз атанған және жүлделі орынға ие болған былғары қолғап шеберлері арнайы жүлделермен марапатталды. Ал, жалпы командалық есеп бойынша бірінші орынды және бас жүлдені Ақсу ауданының, екінші орынды Бокс мектебінің, ал үшінші орынды Алакөл ауданының ұжымдары еншіледі. Жүлдегер командаларға да арнайы кубоктар тапсырылды.

Ш. БАТОВ.

СУҒА ЖҮЗУ

ТОҒЫЗ КЫЗЫМЫЗ ТОПЖАРДЫ

нәтижеге жетіп, «Спорт шебері» нормасын орындап, құрметті атаққа ие болды. Оны спорт мектебінің жаттықтырушысы Дәурен Серікқалиұлы жаттықтырады.

Біріншіліктің екінші күні өткен эстафеталық жарыста Жетісу облысының қыздары топжарып, республика чемпионы атанды. Атап айтқанда, Дәурен Серікқалиұлының шәкірттері жерлестеріміз Саида Елемес, Еркежан Берікбол, Аяжан Айнабекова және Мария Федотова «8:47.79» уақыт көрсетіп, алдарына жан салмады.

Ағымдағы жылдың 12-16 мамыр күндері аралығында Талдықорған қаласындағы суға жүзу бассейнінде Қазақстан Республикасының жазғы чемпионаты өтті. Жарыстың бірінші күнінің бәсекесі барысында талдықорғандық спорт мектебінің түлегі Аяжан Айнабекова жоғары

ДӘСТҮРЛІ САДАҚ АТУ

ОБЛЫС ЧЕМПИОНАТЫ ӨТТІ

Облыстық дене шынықтыру және спорт басқармасының баспасөз қызметінің хабарлауынша, өңірімізде ұлттық спорт түрлерін насихаттау және дамыту мақсатында дәстүрлі садақ атудан жастар және ересектер арасында облыс чемпионаты өтті. Чемпионатқа облыстың әр ауданынан және қалаларынан келген 50-ге жуық мерген қатысты.

Жарыс қатысушылары «пута» және «қалқан» атты екі түрлі нысана бойынша сынға түсті. «Пута» — жерде орналасқан шеңберлі нысана, ал «қалқан» — тік орнатылған қалқан тәрізді нысана. Бұл нысаналар ежелгі жаугершілік замандардағы шынайы жаттығулардан алынған және ұлттық дәстүрді сақтап қалуға бағытталған.

Сайыс барысында қатысушылар жас ерекшеліктеріне қарай жастар (16-21 жас) және ересектер (22 жастан жоғары) болып екі санатқа бөлінді. Әр санатта ерлер мен әйелдер жеке-жеке сынға түсті.

Жарыс нәтижесінде әр нысана түрі бойынша үздік нәтиже көрсеткен спортшыларға 1-ші, 2-ші және 3-ші орындар берілді. Жеңімпаздар мен жүлдегерлер облыстық дене шынықтыру және спорт басқармасының арнайы дайындаған медальдары және дипломдарымен марапатталды.

Іс-шара жоғары деңгейде ұйымдастырылып, көрермендер мен қатысушыларға ерекше рухани әсер сыйлады. Облыс әкімдігі мен спорт мекемелері болашақта мұндай жарыстарды дәстүрлі түрде жыл сайын өткізу жоспары бар екенін мәлімдеді.

Чемпионат ұлттық рухты оятумен қатар, жастар арасында салауатты өмір салтын насихаттауға және ұлттық спортқа деген қызығушылықты арттыруға үлкен үлес қосты.

Бетті дайындаған Ш. ХАМИТОВ

КЕРЕК КЕҢЕС

ҚҰЛПЫНАЙДАҒЫ АЙДАҒЫ НАЙДАСЫ

Бүгінгі таңда бүкіл әлем бойынша жүрек-қан тамырлары ауруларынан қайтыс болып жатқан адамдар саны күн санап көбейіп келеді.

Егер бұл жемісті өзіңіздің ас мәзіріңізге қосатын болсаңыз, аталмыш аурудың алдын алуға болады. Өйткені оның құрамында холестерин деңгейін төмендететін эллаговалық қышқыл бар. Сонымен қатар құлпынайдағы С дәрумені қан тамырларын қалыпты деңгейде ұстайды.

2. Құлпынай жемісі беттегі пигменттік дақтарды көтіреді

Егер теріңізді ағартып, сепкілдер мен пигменттік дақтардан құтылғыңыз келсе, бетіңізге құлпынайдан маска жасаңыз. Алайда әуелі білегіңізге немесе басқа жеріңізге жасап көріңіз. Егер бәрі жақсы болса, бетіңізге сала беріңіз. Мұндай масканы аптасына 1-2 рет жасап тұрсаңыз дұрыс болады.

3. Құлпынайдан жасалған маска безеу мен қабынуға қарсы көмектеседі

Егер теріңізге түрлі бөртпелер шығып мазалайтын болса, онда ойланбастан құлпынайдың түйінінен маска дайындаңыз.

Себебі оның құрамында тері ауруларымен белсенді күресетін антиоксиданттар бар.

4. Бұл жеміс көріліктен де сақтайды

Құлпынайдағы антиоксиданттар бос радикалдарға қарама-қарсы әсер етеді. Сондықтан көріліктің ауылы алыстайды. Ол үшін түскі тамағыңызды ішіп болғаннан соң 40 минуттан кейін құлпынай жеуіңіз керек.

5. Құлпынай тісіңізді ағартады

Құлпынайдың құрамындағы С дәрумені тісті сарғаюдан құтқарады. Оны тұтыну арқылы сіз белгілі бір уақыттан кейін тісіңіздің ағарғанына көзіңіз жетеді.

6. Көздің көруін жақсартады

Жыл өте келе көзіңіздің көруі де нашарлай түсетіні анық. Ол кезде құлпынайдағы С дәрумені, органикалық қышқылдар, флавоноидтер түрлі көз ауруларына қарсы көмектеседі.

Құлпынай жеп сұлулығыңызды сақтаңыз және денсаулығыңызды күтіңіз!

massaget.kz

Көне Рим тиыны	Микро емес	Хим-к эл-т			Саз стилі	Киоск (син)	Мата орамал					Британия өзені	Неке	Етістік категориясы
Азық-түлік бағд-сы			... По	Ашымал (орысша)	Шалбар (син)		Басқа мемлекет	Жаңа жауған қар		Робин ...		Балық аулайтын ау		
		Салтанатты мереке				Шаштың үйірілген жері	Сауыт көзі	...Анжеле		Тамақ режимі				
Тамара ... (әнші)	Алып "балық"		Ресей қаласы	Кейуана	...-жіп	Шөлейт өсімдігі				Сын есім сұрағы	Сүт өнімі			
	Верди опера-сы		Шығыс ақыны			Балық түрі				Ішкен (син.)				Қаражат
		де Жанейро	Майда		Радио арна		Мұз айдын (орыс)		Данқ	Телеарна		... Агүтин	... да, де	
	Кір жуу ұнтағы	Лас (син)	Нота	Жанна Д ...	Мотоцикл маркасы		... бермеу (Шыдау)		... Капур				Та, ...	
					... халайық	Қожа көлігі	Көлем (син)	Алма (ант)	Бағалы аң	Тапанша маркасы		Ату ойны	Қасқыр	
Қайта даму (син.)	Қан тамыры				Әуен	Пекин перісі				Шығарма иесі			2-ші нота	
			...-700 тракторы	...Насыр Әл-фараби			Есімдес (син.)	Жүрек "жүні"			Ине сияқты (син.)			
Футбол термині	Ертегі ханы	...- Вегас	Мейман (син)			Көне пагон			Ұсақ (син)	Қуырлық картон		Есім	Коко ...	
Қазақ				Асық қалпы	Кавказ елі	Күйе (син)		Дәу (син)	Қи (син)	Ұшақ маркасы	Ресей көлігі	Улы бақа	Қаратә атағы	Шақырым (қиск)
...,-ше		Өзен			Маскат				... Дасаев (қақлашы)				Нәсіл	
		Бразил футболы		Жылқы жасы		Ақыл	Бауыр	Олағай сөз	Футбол ұйымы			Тап-...	Темекі маркасы	
Шын (син)	Көп емес	Сезім ақыны			Украина	Мінеки			... Хепберн (актриса)	Авто маркасы		Корея қаласы	Жүп (син)	Жыр
Оқанов (әнші)			... Мур (актриса)	Яғни			Ирек	Үнді өнері			Мария		... заңы (физ.)	
Зинедин ... (футбол)				Қ. Мырзалиев кітабы				Бар...? Сұраулық шылау		...-гу	Үндістан қаласы	Шұңқыр (орыс)		
Найзағай	Крис ... (әнші)		Монғол өзені	Екінші жақ		Ататек: Тайпа			... қол шапа-лақ	Тараз өзені	Капитан ...			
		Тіл			Лима	Мысыр күн құдайы	... - ауыр	Қызанақ "серігі"	Ұшақ маркасы	Сұм (син)	Қыз бала есімі		Еріген қар	Ресми құжат
Тағам					Ләззат				Талқылау (син.)	Құлшыныс (син)		Корей ақыны		Автомат белгісі
Қайрақ	Ішкі, Сырт киім	Көшіргіш құрал	Телеарна		Сөк	Алена ... (әнші)			Орден	"...-на"		Орыс жүлдесі		
	Байрақ			Сан		Киімдегі "із"	Джет ...	Көне (син)		Скрипкашы қыз		Шифрин (Ресей әртісі)	Қарақөл жүні	Телеарна
			Үнділік сиқыршы	Ресей қаласы					... Каприо (актер)		Ток реттегіш			... Мат (әнші)
	Бирма бұқасы	"... десе тиейді"		Кондолиза (АҚШ бұрынғы хатшысы)			Арыстан			Алаяқ (син)	4-ші нота		Мисс (каз)	Қатар (син)
			Қалық емес			Заманына қарап бөрікнді ...		Киіз үй бөлігі			Танк маркасы		Қайғы (син)	Алақай (орыс)
Көлік түрі		Намыс (син)	Гектар (қысқ)		"... рулем"	Лас (син)		Ким ... Сен	...,- по-годи (м/ф)		Біз (орыс)		Қарт	

Тарату аумағы: Қазақстан Республикасы

Құрылтайшы: Ырым КЕНЕНБАЙ

Баспахана директоры
Бақберген ТУКИБАЕВ

Редакция алқасы:

Талшын ИЕМБЕРДИЕВА – тілші
Гүлнұр БАЙМУХАН – тілші
Зарина БЫЖЫБЕК – корректор-журналист

Бас редактор
Баян ТАҢАТАРОВА

Кезекші редактор: 3. БЫЖЫБЕК

Газет Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрлігінде
2007 жылғы 27 тамызда тіркеліп,
№ 8639-Г куәлігі берілген.

Газет аптасына бір рет, жұма күні шығады.
Жарияланған мақала авторларының пікірлері
редакция көзқарасын білдірмейді.
Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны
мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32 үйде
"Алматы-Болашақ" АҚ филиалы
"Оффсет" баспаханасында басылады.

Редакция мекенжайы: 040000, Талдықорған қаласы,
Қабанбай батыр көшесі, 32-үй, екінші қабат.

Телефондары: 8(7282) 41-11-70, 41-11-42;
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru
Сайты: alatau_gazeti
Газет 07.08.2000 жылдан бастап қазақ және орыс
тілдерінде аптасына бір рет - жұма күні шығады.

Таралымы 2700
Тапсырыс № 517

Индекс 15534

Меншік иесі

"АЛМАТЫ-БОЛАШАҚ" АҚ